

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Прикарпатський національний університет
імені В. Стефаника

Павлишинець О.О., Петришак Б.Я.

Einführungskurs des Deutschen

Вступний курс німецької мови

Практичний посібник з німецької мови для студентів факультетів
іноземних мов (початковий рівень)

Івано-Франківськ
2012

УДК 811.112.2

ББК 81.2 (Нім) – я73

П 12

Pawlyschynez O.O., Petryschak B.Ja. Einführungskurs des Deutschen. Handbuch für die Studenten der Fakultäten für Fremdsprachen (Grundstufe). – Iwano-Frankiwnsk, 2012. – 75S.

Das vorliegende Handbuch bietet den Einführungskurs der deutschen Sprache für die Studenten der Fakultäten für Fremdsprachen (Grundstufe). Das Handbuch ermöglicht leichtes Erwerben von Fähig- und Fertigkeiten der mündlichen und schriftlichen Kommunikation auf Deutsch.

Павлишинець О.О., Петришак Б.Я. Вступний курс німецької мови. Посібник для студентів факультетів іноземних мов (початковий рівень). – Івано-Франківськ, 2012. – 75с.

Даний посібник пропонує вступний фонетико-граматичний курс німецької мови для студентів факультетів іноземних мов (початковий рівень) та дає можливість оволодіти початковими навичками усного та писемного мовлення німецькою мовою.

©Павлишинець О.О., 2012

©Петришак Б.Я., 2012

Передмова

Даний посібник пропонує вступний фонетико-граматичний курс німецької мови та призначений для аудиторної роботи студентів молодших курсів німецького та англійського відділення факультету іноземних мов. Метою посібника є оволодіння студентами початковими навичками усного та писемного мовлення німецькою мовою.

Посібник складається зі вступу та 11 розділів. Вступ ознайомлює студентів з основними відомостями про німецькомовні країни, німецьку мову, з правилами читання німецьких букв та буквосполучень, дає поняття про класифікацію німецьких звуків та особливості звукової системи німецької мови.

Кожен з 11 розділів складається з фонетичної, інтонаційної та граматичної частини. Фонетичний матеріал допомагає сформувати навички правильної вимови різних звуків, інтонаційна частина сприяє засвоєнню правильних інтонаційних моделей, а граматична презентує основні правила морфології та синтаксису простого речення. До кожної з частин подано вправи, а в кінці розділу пропонується домашнє завдання.

Посібник забезпечує ґрунтовне оволодіння початковими навичками усного та писемного мовлення німецькою мовою.

Зміст

Вступ

1. Німецька мова
2. Особливості звукової системи німецької мови
3. Алфавіт. Правила читання німецьких букв та буквосполучень

Lektion 1. Звуки: [i:] [ɪ] / [e:] [ɛ] [ə] / [a:] [a] / [o:] [ɔ] / [u:] [ʊ]. Інтонція: Поняття про інтонацію. Граматика: Дієслово.

Lektion 2. Звуки: [p] [b] / [t] [d] / [k] [g]. Інтонція: Наголос в простих словах. Наголос в складних словах. Інтонція питального речення з питальним словом. Граматика: Питальні речення з питальним словом. Особовий займенник множини «sie».

Lektion 3. Звуки: [s] [z] / [st] / [ts]. Інтонція: Інтонція спонукального речення. Граматика: Наказовий спосіб.

Lektion 4. Звуки: [f] [v] / [pf]. Інтонція: Інтонція речень з іменним складеним присудком. Граматика: Артикль. Іменний складений присудок.

Lektion 5. Звуки: [ç] [j] / [x]. Інтонція: Інтонція загального питання. Граматика: Особовий займенник ich. Питальні речення без питального слова. Неозначений артикль у знахідному відмінку (Akkusativ).

Lektion 6. Звуки: [ʃ] / [ft] / [ʃp]. Інтонція: Інтонція у відповідях на загальні питання. Граматика: Особові займенники er та sie. Відмінювання дієслова-зв'язки «sein» (бути).

Lektion 7. Звуки: [ao] / [ae] / [ø]. Інтонція: Інтонція альтернативного питання та стверджувального речення зі сполучником sondern. Граматика: Означений артикль.

Lektion 8. Звуки: [l] / [r]. Інтонція: Інтонція розповідного та питального речень з однорідними членами речення. Граматика: Особові займенники er, sie, es та sie. Множина іменників.

Lektion 9. Звук: [h]. Інтонція: Інтонція речень зі сполучником oder / sondern. Граматика: Заперечення kein. Відмінювання дієслова haben.

Lektion 10. Звуки: [m] / [n] / [ŋ]. Інтонція: Інтонція вигуків речення. Граматика: Особовий займенник ihr. Наказовий спосіб – 2 ос. мн.

Lektion 11. Звуки: [y:] [ʏ] / [ø:] [œ]. Інтонція: Паузи та мелодика. Граматика: Особовий займенник du.

Додаток.

ВСТУП

1. Німецька мова (Deutsch, die deutsche Sprache)

Німецька мова належить до германської групи мов, індоєвропейської сім'ї мов. Вона є однією з найбільш поширених мов світу. Нею розмовляють понад 100 млн. жителів Землі. Німецька мова є державною мовою Федеративної Республіки Німеччина (80 млн. носіїв), Австрії (7,6 млн.), Князівства Ліхтенштейн (30 тис.), однією з державних мов Швейцарської Конфедерації (4-6 млн.), Великого Герцогства Люксембург (300 тис.). По-німецьки говорять також жителі південного Тіролю (Італія), Ельзасу та Лотарінгії (Франція), кількох регіонів Бельгії. Численні німецькі громади проживають у США, Канаді, Бразилії, Аргентині, Польщі, Румунії, Угорщині, Росії. В Україні невеликі німецькі поселення розташовані переважно в південних областях (Запорізькій, Херсонській, Одеській), а також в Автономній Республіці Крим і на Закарпатті (до 38 тис. жителів).

Німецьку мову як іноземну вивчають здавна. Слід зазначити, що у світі її опановує близько 20 млн. людей, із них 15 млн. – у Європі. Близько 1,5 млн. учнів у школах та 1,4 млн. студентів у вищих навчальних закладах за межами Німеччини вивчає німецьку мову як іноземну.

Успішне оволодіння німецькою мовою означає створення міцної бази (фонетичної, граматичної, лексичної) для формування навичок усного та писемного мовлення, сприйняття та відтворення іншомовного мовлення відповідно до умов комунікації.

За норму німецької мови обрано так звану «найбільш загальну німецьку мову», мову саксонської канцелярії. У 18 столітті відбувся процес створення норм верхньонімецької національної мови (Hochdeutsch), яка лягла в основу орфографії і граматики німецької мови.

За офіційний критерій вимови було обрано стандарт так званої «Bühnendeutsch» ще у 19 столітті. Пізніше вимова «Bühnendeutsch» (сценічна вимова) широко розповсюдилася по всій Німеччині як стандарт і використовується в засобах масової інформації, у навчальних закладах та судочинстві.

2. Особливості звукової системи німецької мови

2.1. Вивченням звукової системи мови займається **фонетика (die Phonetik)**.

Кожна мова має свою особливу звукову систему, яка відрізняє її від інших мов. В кожній мові є певна кількість голосних і приголосних звуків. На письмі звуки позначаються буквами або буквосполученнями. Звук і буква не завжди співпадають, тобто вимова не завжди відповідає правопису. Для точної передачі звукового складу слів на письмі користуються **фонетичною транскрипцією** – такою системою умовних знаків, де кожному звуку відповідає свій певний значок. В основу фонетичної транскрипції німецької мови покладений латинський алфавіт з деякими додатковими знаками, які потрібні для уточнення вимови того чи іншого звуку.

Німецька мова, як і інші мови, має свої, характерні тільки для неї особливості артикулювання звуків, свої правила словесного наголосу у фразі, характерну для неї інтонацію.

Перш ніж перейти до характеристики звуків німецької мови, пригадаємо будову мовного апарату людини.

2.2. Мовний апарат (der Sprechapparat). Звуки мови виникають внаслідок артикуляції, тобто певних рухів і положення органів мовлення, які складають мовний апарат. Органи мовлення поділяються на активні (рухомі), і пасивні (нерухомі).

Активні органи мовлення:

- 1) **губи (die Lippen):** можуть витягуватися вперед, округлятися або розтягуватися;
- 2) **нижня щелепа (der Unterkiefer):** може опускатися і підніматися;
- 3) **язик (die Zunge):** може просуватися вперед і назад і разом з нижньою щелепою підніматися і опускатися. В утворенні окремих звуків беруть участь такі частини язика: **передня спинка язика (die Vorderzunge)**, **кінчик язика (die Zungenspitze)**, **середня і задня спинка язика (die Mittelzunge, die Hinterzunge)**.
- 4) **м'яке піднебіння і маленький язичок (der weiche Gaumen und das Zäpfchen):** м'яке піднебіння (тобто задня частина піднебіння) може

підніматися і опускатися; якщо м'яке піднебіння підняте, прохід в носову порожнину закритий і все повітря, яке видихається, виходить через ротову порожнину; якщо воно опущене, прохід в носову порожнину відкритий і все повітря, яке видихається, виходить через ніс; м'яке піднебіння закінчується рухомим відростком – маленьким язичком;

- 5) **задня стінка глотки (зіву) (*der Hinterteil des Rachenraums*)**: напруженням м'язів задня стінка глотки (горлової порожнини) потовщується, таким чином горлова порожнина звужується, зменшуючи прохід для повітряного потоку;
- 6) **голосові зв'язки (*die Stimmbänder*)**: внаслідок вібрації голосових зв'язок виникає голос.

Пасивні органи мовлення:

- 1) **зуби (*die Zähne*) – верхні і нижні (*die Oberzähne, die Unterzähne*)**;
- 2) **альвеоли (*die Alveolen, der Zahndamm*)** – випуклі бугорки, які знаходяться за верхніми зубами;
- 3) **тверде піднебіння (*der harte Gaumen*)**, тобто його передня, нерухома частина.

Крім того, в утворенні звуків мовлення беруть участь **ротова, носова та горлова порожнини (*die Mundhöhle / der Mundraum, die Nasenhöhle / der Nasenraum, die Rachenhöhle / der Rachenraum*)**. Вони називаються надгортанними порожнинами і служать резонаторами.

2.3. Класифікація звуків німецької мови

Звуки мови поділяються на голосні та приголосні.

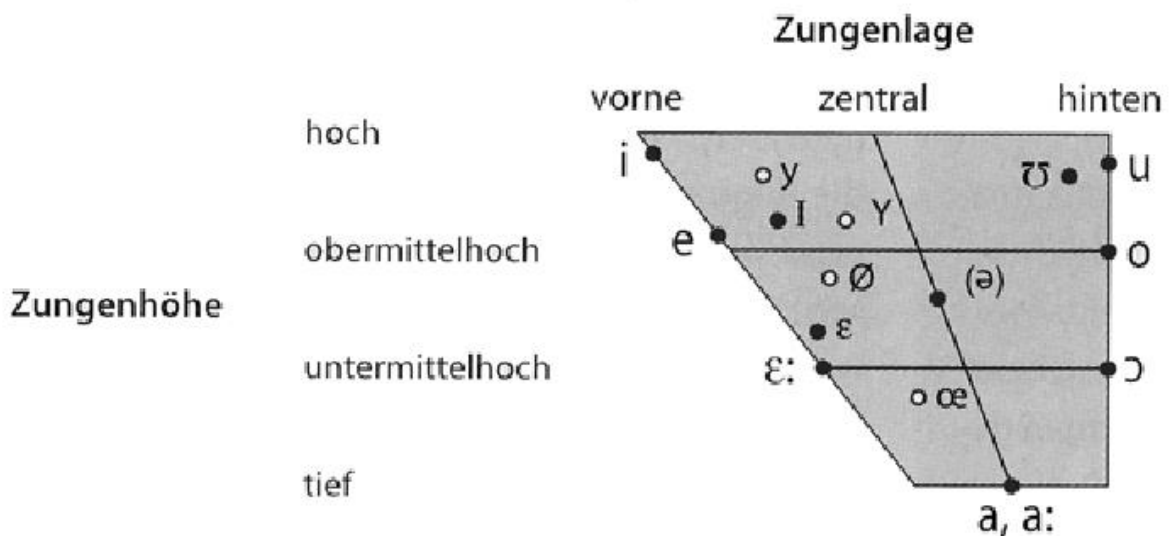
Голосні звуки (*die Vokale*). Основою голосних звуків є голос. Він виникає у гортані внаслідок вібрації голосових зв'язок. Німецькі голосні класифікуються за наступними ознаками:

- 1) за стабільністю артикуляції (**монофтонги та дифтонги**) / nach der Artikulationsstabilität (***Monophthonge und Diphthonge***);
- 2) за тривалістю (**довгі та короткі**) / nach der Vokaldauer (Quantität) (***lange und kurze***);

- 3) за якістю (*відкриті та закриті*) / nach der Qualität (*offene und geschlossene*);
- 4) за положенням губ (*лабіалізовані та нелабіалізовані*) / nach der Lippenstellung (*labialisierte / gerundete und nicht labialisierte / nicht gerundete*);
- 5) за місцем артикуляції (*голосні переднього, середнього і заднього ряду*) / nach der Artikulationsstelle (*Vokale der vorderen, mittleren und hinteren Reihe*);
- 6) за рівнем підйому язика (*голосні низького, середнього та високого рівнів підйому язика*) / nach dem Grad der Zungenhebung (*Vokale der tiefen, mittleren und hohen Zungenhebung*).

Схематично місце артикуляції та рівень підйому язика можна зобразити за допомогою чотирикутника голосних.

Чотирикутник голосних (Das Vokalviereck)



Особливості німецьких голосних у порівнянні з українськими

1. В німецькій мові чітко розрізняють довгі та короткі голосні, що не притаманне українській мові. Тривалість (довгота чи короткість) голосних у німецькій мові має смислорозрізнявальне значення. Порівняйте: *Schal* (з довгим голосним „a“) означає «шаль, шарф», а *Schall* (з коротким голосним „a“) означає «звук».

2. Німецькі короткі голосні вимовляються більш коротко, ніж українські, а довгі – значно довше, ніж українські. В транскрипції після довгого голосного ставляться дві крапки – [a:], короткість спеціальним значком не позначається.
3. Тривалість голосних тісно пов'язана з їх якістю. Короткі голосні називаються широкими, а довгі – вузькими. *Порівняйте: weg (з коротким широким голосним „e“) означає «геть», а Weg (з довгим вузьким голосним „e“) означає «шлях, дорога».* В українській мові цієї особливості немає.
4. Німецькі голосні, які стоять на початку слова або кореня слова, вимовляються з сильним (твердим) приступом, а голосні, які стоять в середній позиції – з слабким приступом. *Наприклад: 'acht, 'Abend, be'antworten.* Приступ голосних – це характерні вібрації голосових зв'язок на початку вимови голосного. В українській мові твердий приступ відсутній. Він зустрічається хіба що при емоційній вимові деяких вигуків, наприклад «Ой!», «Ох!».
5. Німецькі голосні, особливо довгі, вимовляються із значно більшим мускульним напруженням без перехідної артикуляції і без сторонніх звуків. Тому німецькі голосні звучать однорідно від початку і до кінця артикуляції. Українські голосні менш напружені й не звучать однорідно. *Порівняйте: німецьке Sohn [zo:n] і українське рот [roat].*
6. У ненаголошеному складі німецькі голосні не змінюють своєї якості, але втрачають довготу. Вони вимовляються напівдовго: *Telefon [te-le-'fo:n].* Українські голосні в ненаголошеному складі вимовляються редуковано.
7. Залежно від форми губ голосні звуки поділяються на лабіалізовані та нелабіалізовані. Німецька система голосних має 4 лабіалізовані голосні переднього ряду: [y:], [ʏ], [ø:], [œ] та 4 лабіалізовані голосні заднього ряду: [u:], [ʊ], [o:], [o]. В українській мові є лише два лабіалізовані голосні – у та о.
8. В німецькій мові є 3 дифтонги. Дифтонг – це поєднання двох голосних в одному складі. При вимові німецьких дифтонгів перший голосний вимовляється з наголосом, чітко, а другий – без наголосу: ei – [ae], au – [ao], eu – [oø]. В українській мові дифтонгів немає.

Приголосні звуки (die Konsonanten). Основу приголосних звуків складає шум. Він виникає у горлі чи ротовій порожнині в такий спосіб: потік повітря нашоувхується на перешкоду (наприклад, закриті губи), і при подоланні цієї перешкоди виникає шум. Німецькі приголосні класифікують за такими чотирма ознаками:

- 1) за участю голосових зв'язок (*глухі, дзвінки, сонорні*) / nach der Beteiligung der Stimmbänder (*stimmlose, stimmhafte, sonore*);
- 2) за способом артикуляції (*зімкнено-проривні, щілинні, зімкнено-щілинні, бокові, тремтячі, зімкнено-прохідні*) / nach der Artikulationsart (*Verschlusssprenglaute / Explosive, Reibelaute / Frikative, Verschlussengelaute / Affrikaten, Seitenlaute / Laterale, Zitterlaute / Vibranten, Verschlussöffnungslaute*);
- 3) за місцем артикуляції (*губні, зубно-губні, передньо-, середньо- та задньоязикові, задньопіднебінні та гортанний звук*) / nach der Artikulationsstelle (*Zweilippenlaute, Zahnlippenlaute, Vorderzungen-, Mittelzungen-, Hinterzungenlaute, Hintergaumenlaute, Kehlkopflaut*);
- 4) за участю носової порожнини (*чисті та носові*) / nach der Beteiligung der Nasenhöhle (*reine und nasale*).

Особливості німецьких приголосних у порівнянні з українськими

1. У німецькій мові немає пом'якшення (палаталізації – від лат. palatum «тверде піднебіння») приголосних, в той час як в українській мові твердість і м'якість є самостійними фонематичними ознаками. *Порівняйте: нім. Tier і укр. тик.*
2. Німецькі глухі приголосні вимовляються, на відміну від українських, напружено і з придихом. Особливо сильний придих мають німецькі глухі [p], [t], [k] на початку наголошеного складу перед голосними і сонорними звуками та у кінці наголошеного складу. *Порівняйте: нім. Tag і укр. так.*
3. Німецькі дзвінки приголосні вимовляються менш напружено і менш дзвінко, ніж українські, особливо на початку слова після паузи і після глухих приголосних. *Порівняйте: нім. dort і укр. дім.*

4. У кінці слова та складу дзвінкі приголосні вимовляють завжди глухо. Цей «закон кінця слова» (Auslautgesetz) відсутній в українській мові: дзвінкі приголосні в українській літературній мові вимовляються завжди дзвінко. *Порівняйте: нім. Tag [ta:k], und [vnt] і укр. лад [лад].*
5. Німецькі дзвінкі приголосні асимілюються перед глухими і після них. *Наприклад: Ausdruck ['aos*drvk], das Bild [das *bilt].*
6. У німецькій мові відсутнє подвоєння приголосних звуків. Подвійне написання приголосних вимовляється як один звук.: *Порівняйте: нім. Anna ['ana:], Sonne ['zɔnə] і укр. Анна, життя.*
7. Німецькі сонанти [m], [n], [ŋ], [l] вимовляють із напруженням і протяжно, особливо після коротких голосних у кінці слова або перед глухими зімкненими. *Наприклад: All, alt, Kinn, Kind, am, lang.* В українській мові цього явища немає.
8. У німецькій мові є ряд приголосних, які не мають відповідника в українській мові, наприклад [pf], [ç], [ŋ].

3. Алфавіт (das Alphabet, das Abc).

A a	[ɑ:]	N n	[ɛn]
B b	[b:]	O o	[o:]
C c	[tse:]	P p	[pe:]
D d	[de:]	Q q	[ku:]
E e	[e:]	R r	[ɛr]
F f	[ɛf]	S s	[ɛs]
G g	[ge:]	T t	[te:]
H h	[hɑ:]	U u	[u:]
I i	[i:]	V v	[faʊ]
J j	[jɔt:]	W w	[ve:]
K k	[kɑ:]	X x	[iks]
L l	[ɛl]	Y y	[ɣpsilon]
M m	[ɛm]	Z z	[tset]
Ä ä	[ɛ:]	Ü ü	[y:]
Ö ö	[ø:]	ß	[ɛstset]

A B C D E F G H I J K L
M N O P Q R S T U V W
X Y Z Ä Ö Ü
a b c d e f g h i j k l
m n o p q r s t u v w x y z
ä ö ü ß

Правила читання деяких букв та буквосполучень

ä	[ɛ:][ɛ]	е	Bär, Träne, kämmen
ö	[ø:][œ]	<i>При вимові цих звуків мовленнєві органи займають положення, як при вимові звуку о, але при цьому вимовляється е.</i>	Löwe, zwölf
ü	[y:][y]	<i>При вимові цих звуків мовленнєві органи займають положення, як при вимові звуку у, але при цьому вимовляється і.</i>	Mühe, fünf
ß	[s]	с	Fuß, groß
s	[z][s]	<i>1) з – перед голосними; 2) с – в кінці слова або складу.</i>	sagen, Musik was, das, kosten
ss	[s]	с	Adresse, Fluss
h	[h]	<i>1) після голосних не читається; 2) г – на початку слова або складу.</i>	nah, gehen, Kuh, ohne haben, Haus, behaupten
ei	[ae]	ai	eins, nein
eu	[ɔø]	oi	neun, Leute
äu	[ɔø]	oi	Fräulein
ie ieh	[i:]	i	Sie, Vieh
j	[j], [ʒ]	<i>1) й; 2) ж – у словах іншомовного походження.</i>	ja, Journalist
ck	[k]	к	Decke, Jacke
ch	[x]	х – після а, о, у, au	machen, Woche
ch	[ç]	хь – після і, е, ä, ö, ü, ei, eu, äu	ich, leicht, Köche
sch	[ʃ]	ш	Schule
tsch	[tʃ]	ч	Deutsch
chs	[ks]	кс	sechs, Fuchs

g	[g]	г	gehen, gut
st	[ʃt], [st]	1) шт – на початку слова або складу; 2) ст – в кінці слова або складу.	studieren, Post
sp	[ʃp], [sp]	1) шп – на початку слова або складу; 2) сп – в кінці слова або складу.	spielen, besprechen, Aspirant
qu	[kv]	кв	Quelle
tion	[tsʲo:n]	ціон	Delegation
th	[t]	т	Theater
rh	[r]	р	Rhein
ph	[f]	ф	Philologie
v	[f], [v]	1) ф ; 2) в – у словах іншомовного походження.	Vater, von Vase
w	[v]	в	wohnen
z, tz	[ts]	ц	zehn, Katze
x	[ks]	кс	Text

Правила читання довгих і коротких голосних

Голосний звук вимовляється довго у таких випадках:

- 1) у відкритому наголошеному складі (відкритий склад – склад, який закінчується голосним звуком): *da, ba-den*;
- 2) у наголошеному закритому складі (закритий склад – склад, який закінчується приголосним звуком), який при зміні слова може стати відкритим: *Tag – Ta-ge, bat – ba-ten*;
- 3) в односкладовому незмінюваному слові перед г: *gar, wir*;
- 4) при подвоєнні голосної букви: *Staat, Saat*.
- 5) якщо після голосної іде німе h: *nah, Bahn*.
- 6) Перед ß: *groß, aß*.

Голосний звук вимовляється коротко у таких випадках:

- 1) у закритому складі: *das, an*;
- 2) перед подвоєною приголосною, яка належить до кореня слова: *dann, Anna*;
- 3) перед двома або декількома приголосними, які належать до кореня слова: *rechts, Sumpf*.

Lektion 1

Звуки: [i:] [ɪ] / [e:] [ɛ] [ə] / [a:] [a] / [o:] [ɔ] / [u:] [ʊ]

Інтонація: Поняття про інтонацію.

Граматика: Дієслово

1. Слушайте і повторюйте:

Hans und Karin wohnen in Berlin.

Peter und Eva wohnen in Berlin.

Rolf und Monika wohnen in Berlin.

Wir kennen Hans und Karin.

Wir kennen Peter und Eva.

Wir kennen Rolf und Monika.

Wir besuchen Hans und Karin.

Wir besuchen Peter und Eva.

Wir besuchen Rolf und Monika.

Guten Tag!

Guten Tag, willkommen in Berlin!

Guten Tag, Karin! Guten Tag, Hans!

Guten Tag, Eva! Guten Tag, Peter!

Guten Tag, Monika! Guten Tag, Rolf!

Guten Tag,

Wie geht es Ihnen?

Danke, gut.

2. Слушайте і повторюйте наступні слова. Зверніть увагу на тривалість ГОЛОСНИХ ЗВУКІВ.

a)

[i:] [ɪ]

Ihnen **i**n

wie

wir

Berlin

b)

[e:]	[ɛ]	[ə]
E va	e s	d anke
P eter	k ennen	w ohnen
g ehen		b esuchen

c)

[a:] [a]

Tag Hans
Karin danke

d)

[o:] [ɔ]

wohnen Rolf
Monika willkommen

e)

[u:] [ʊ]

gut und
besuchen

3. Розгляньте таблицю «Від звука до букви». Зверніть увагу на правила читання букв та буквосполучень.

Звук	Буква	Приклади		
		Початок слова	Середина слова	Кінець слова
[i:]	i	Igel	wir	Schi
	ie	-	sieben	sie
	ih	ihr	-	-
	ieh	-	ziehen	sieh
[ɪ]	i	immer	finden	-
[e:]	e	Ebene	neben	-
	eh	Ehe	sehen	steh
	ee	-	Seele	Schnee
[ɛ]	e	Ende	Mensch	-
	ä	Äpfel	Wände	-
[ə]	e	-	nennen	Tanne
[a:]	a	aßen	saßen	da
	aa	Aal	Saal	-
	ah	ahnen	sahen	nah
[a]	a	Anna	Satz	-
[o:]	o	Ode	Note	so
	oh	ohne	Sohn	froh
	oo	-	Boot	Zoo
[ɔ]	o	Otto	sollen	-
[u:]	u	Uta	Schule	du
	uh	Uhr	Stuhl	Kuh
[ʊ]	u	und	Mund	-

4. Підкресліть почуте слово, повторіть його. Прочитайте пари слів та затранскрибуйте виділені голосні звуки.

Зразок (*Muster*): mehr – mir → mir

- | | | | | |
|-----|-----------------|-----|-----------------|-----|
| 1. | w er | [] | w ir | [] |
| 2. | l egen | [] | l iegen | [] |
| 3. | l eben | [] | l ieben | [] |
| 4. | b eten | [] | b ieten | [] |
| 5. | f lehen | [] | f liehen | [] |
| 6. | T eer | [] | T ier | [] |
| 7. | W elle | [] | W ille | [] |
| 8. | F enster | [] | f inster | [] |
| 9. | B etten | [] | b itten | [] |
| 10. | S telle | [] | S tille | [] |

5. Затранскрибуйте у поданих словах звуки [a].

- | | | | | | |
|----|--------|-----|-----|---------|-----|
| 1. | Salz | [] | 6. | Kanne | [] |
| 2. | Apfel | [] | 7. | Kaffee | [] |
| 3. | Tasse | [] | 8. | Wasser | [] |
| 4. | Glas | [] | 9. | Sahne | [] |
| 5. | Braten | [] | 10. | Flasche | [] |

Інтонація

Інтонація (die Intonation) – це сукупність фонетичних засобів для оформлення словосполучень та речень в усному мовленні. До фонетичних засобів відносяться: мелодія, фразовий наголос, паузи, темп мовлення, гучність мовлення і тембр. Інтонація є одним з найважливіших характеристик речення і визначає його тип відповідно до комунікативної мети, наприклад, питання, розповідь, спонукання до дії.

Мелодія (die Melodie, die Tonführung) – це зміна висоти голосу при вимові окремих складів та синтагм у реченні. У мовленні розрізняють чотири рівні висоти тону: *високий (Hochstufe)*, *середній (Mittelstufe)*, *нейтральний (Neutralstufe)* та *низький рівень (Tiefstufe)*.

Фраза – це інтонаційно оформлене речення. Фраза ділиться на блоки слів – синтагми, яких у реченні може бути від однієї до декількох. Одна синтагма від іншої в мовленні відділяється **паузою**, яка в транскрипції позначається знаком [/]. Окрему синтагму утворюють:

- 1) іменник, перед яким стоїть означення, *наприклад: Mein 'Bruder / ist Stu"dent*
||
- 2) власна назва, якщо вона стоїть на початку речення, *наприклад: 'Anna / ist eine 'gute Stu"dentin||*
- 3) поширений додаток або обставина, що стоїть на початку речення, *наприклад: In 'zehn Mi'nuten / sind wir auf der "StraÙe||*
- 4) при переліку однорідних членів речення. Кожний з них виділяється в синтагму, *наприклад: Auf dem 'Tisch sind 'Bücher/, 'Hefte/ und "Zeitschriften||*


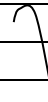
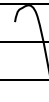

Фразовий наголос (der Satzakzent) – це наголошення найбільш важливого слова у реченні, якому надається найбільша вага висловлювання. Головний наголос у реченні позначають знаком ["], *наприклад, Anna "tanzt.*

У фонетиці розрізняють також **логічний наголос**, який може мати практично будь-яке слово, залежно від бажання того, хто говорить, виділити те чи інше повідомлення. *Наприклад: "Anna 'sammelt 'das. 'Anna "sammelt 'das. 'Anna 'sammelt "das.*

Зміна мелодики (der Tonbruch) – це швидка зміна висоти тону (звучання) в головному наголошеному складі. Зміна мелодики відбувається в реченні при

переході з одного рівня на інший і складає таким чином вершину мелодики у порівнянні до інших напів- та ненаголошених складів фрази. Розрізняють зміну мелодики при низхідній інтонації (*der Fallton*) та при висхідній (*der Steigton*).

Низхідна інтонація (der Fallton) позначає відносно завершену думку. Зміна висоти звучання головного наголошеного складу відбувається з середнього до низького рівня. Таку зміну позначають дужкою. Усі склади після головного наголошеного складу вимовляються на низькому рівні. Ненаголошені склади позначаються крапкою [.]; наголошені – рискою [_].

Tonführung	Fallton	"schade	"tanzen	"landeten
		- ·	- ·	- · ·
Hochstufe				
Mittelstufe				
Neutralstufe				
Tiefstufe	

Паузи, які відділяють одне речення від іншого, позначаються в транскрипції знаком [||]. Такі паузи відповідають зазвичай крапці, крапці з комою, двокрапці. Паузи, які розділяють головне і підрядне речення, позначаються знаком [|] і відповідають зазвичай комі.

6. Зобразіть графічно мелодію при вимові поданих слів. Прочитайте ці слова.

Anna, Karin, schalteten, saßen, Tasse, tanzte, Nadel, Stall, schade, alles, aßen, taten, Ada, Tanne.

Інтонація розповідного речення.

Для оформлення розповідного речення слугує низхідна інтонація (*die terminale Satzintonation*). Головний наголошений склад вимовляється зі спадом звучання. При цьому виділяється нове в реченні.

Інтонаційно речення ділиться на *передтакт (Vorlauf)*, *повний такт (Volllauf)* та *післятакт (Nachlauf)*. Передтакт складають всі ненаголошені склади перед першим наголошеним. Вони вимовляються на нейтральному рівні. Повний такт починається з першого наголошеного складу на середньому рівні і закінчується головним наголошеним складом на низькому рівні. Післятакт складають усі склади після головного наголошеного складу. Вони

вимовляються на низькому рівні. Передтакту може не бути, тоді речення починається з повного такту.

Am	'Abend	"tanzt	'Anna.
.	- .	-	- .
	- .		
.			- .
Vorlauf	Volllauf		Nachlauf

'Anna	"tanzt	am	'Abend.
- .	-	.	- .
- .			
		.	- .
Volllauf		Nachlauf	

Завжди мають наголос в реченні самостійні частини мови (іменники, прикметники, повнозначні дієслова, числівники, прислівники).

Граматика

Дієслово

Неозначена форма дієслова (der Infinitiv) у німецькій мові має закінчення – en. Ця форма збігається з 1 та 3 особою множини. У простому розповідному реченні дієслово завжди стоїть на другому місці.

7. Утворіть речення за зразком. Зверніть увагу на закінчення дієслова та спадну інтонацію.

Wir kennen Hans.

Karin.

Peter.

Eva.

Rolf.

Monika.

Wir besuchen Hans.

Karin.

Peter.

Eva.

Rolf.

Monika.

Hans und Karin kennen Peter.

Eva.

Rolf.

Monika.

Hans und Karin besuchen Peter.

Eva.

Rolf.

Monika.

Домашнє завдання

8. Затранскрибуйте у поданих слова звуки [o].

- | | | | |
|-----------|-----|-----------|-----|
| 1. wohnen | [] | 6. loben | [] |
| 2. Hose | [] | 7. Wort | [] |
| 3. Boot | [] | 8. oder | [] |
| 4. Sonne | [] | 9. kosten | [] |
| 5. kommen | [] | 10. froh | [] |

9. Прочитайте наступні слова. Слідкуйте за довготою звука [u:]. Поясніть правила читання звука [u:] в поданих словах.

Huhn	besuchen
Hut	Udo
Rudi	Uta
Blumen	Schule
gut	Fuß

10. Перекладіть.

- 1) Петер та Моніка живуть в Берліні. Ми відвідуємо Петера та Моніку часто (oft). Ми також (auch) знаємо Рольфа та Єву. Рольф і Єва живуть у Мюнхені. Ласкаво просимо в Берлін!
- 2) Ласкаво просимо у Мюнхен!
- 3) Як у Вас справи? – Дякуємо, добре.
- 4) Як справи у Петера та Моніки?
- 5) Як справи у Рольфа та Єви?

Lektion 2

Звуки: [p] [b] / [t] [d] / [k] [g]

Інтонація: Наголос в простих словах. Наголос в складних словах.

Інтонація питального речення з питальним словом.

Граматика: Питальні речення з питальним словом. Особовий займенник множини «sie».

1. Слушайте і повторюйте:

Wir kaufen Papier.

Wir kaufen Tinte.

Wir kaufen Kreide.

Was kaufen Hans und Karin?

Was kaufen Peter und Eva?

Was kaufen Rolf und Monika?

Sie kaufen Briefmarken.

Sie kaufen Briefpapier.

Sie kaufen Postkarten.

Wir kaufen Papier, sie kaufen Briefmarken.

Wir kaufen Tinte, sie kaufen Briefpapier.

Wir kaufen Kreide, sie kaufen Postkarten.

AUF DER POST

Guten Tag!

Drei Postkarten, bitte.

Danke.

Zehn Briefmarken, bitte.

Danke, auf Wiedersehen!

2. Слушайте і повторюйте наступні слова. Зверніть увагу на особливості вимови приголосних.

a)

[p]

Peter

Post

Papier

[b]

bitte

besuchen

Berlin

Brief

b)

[t]

Tinte

Tag

gut

bitte

[d]

danke

drei

Kreide

c)

[k]	[g]
K arte	g ut
k ennen	g ehen
K arin	
k aufen	
K reide	
M arken	

3. Розгляньте таблицю «Від звука до букви». Зверніть увагу на правила читання букв та буквосполучень.

Звук	Буква	Приклади		
		Початок слова	Середина слова	Кінець слова
[p]	p	Post	Papier	Typ
	pp	-	Mappe	salopp
	b	-	Abstand	gab
[b]	b	Brief	Leber	-
	bb	-	Ebbe	-
[t]	t	Tag	Tinte	gut
	tt	-	bitte	Schritt
	th	Thema	Mathematik	-
	d	-	-	Kind
	dt	-	Städte	Stadt
[d]	d	danke	Kreide	-
	dd	-	paddeln	-
[k]	k	Karte	Marken	buk
	ck	-	backen	Sack
	g	-	-	Tag
[g]	g	gut	gegen	-
	gg	-	Bagger	-

4. Прочитайте наступні пари слів, утворіть з ними речення.

Peter und Karin
Papier und Tinte
Tinte und Kreide

5. Утворіть речення за зразком. Стежте за правильною вимовою приголосних [p], [t], [d], [k] та за правильною інтонацією.

Wir kaufen Papier.
Tinte.
Kreide.
Marken.

Peter und Monika kaufen Papier.

Hans und Eva

Rolf und Karin

6. Прочитайте подані слова. Стежте за придиховістю приголосних [p], [t], [k].

Peter	tippen	Tulpe	Mutter	Kamm	backen
Pelz	Panik	Tinte	Butter	kalt	Ecke
Post	Polen	Tante	bitten	Kuh	Marken
Puppe	prima	Tuch	fest	Kohl	danken
Suppe	Mappe	Theater	Stadt	Karte	Wolke

7. Прочитайте подані слова. Зверніть увагу на вимову дзвінких приголосних [b], [d], [g] в кінці слова.

gelb	Wald	Tag
halb	Mund	Weg
ab	Hemd	Schlag
gab	Bund	lag
Klub	Wind	Sieg

Інтонація

Наголос у слові (Der Wortakzent, die Wortbetonung)

Ритмічний та тональний наголос слова визначається наголошеним складом. У простих німецьких словах наголос, як правило, падає на перший кореневий склад. *Наприклад: Anna ['ana:], Laden ['la:dən], tanzen ['tantsən].*

Наголос в складних словах

Складні слова в німецькій мові мають два наголоси: головний (сильний) (*Hauptbetonung*) та другорядний (слабкий) (*Nebenbetonung*). Головний наголос падає, як правило, на перше слово, а другорядний – на кінцеве слово. *Наприклад, Briefmarken ['bri:fmarkən].*

8. Поставте наголоси в наступних словах. Прочитайте ці слова.

Karin, kaufen, gehen, Tinte, Briefpapier, Briefmarken, Postkarten, Wiedersehen.

9. Прочитайте пари слів. Слідкуйте за правильним наголосом у складних словах.

Briefpapier und Briefmarken
Briefmarken und Postkarten
Postkarten und Briefpapier

Інтонація питального речення з питальним словом.

Питальні речення з питальним словом називаються спеціальними питаннями (*Ergänzungsfragen*). Німецькі спеціальні питання, як правило, вимовляються з низхідною інтонацією. Передтакт речення вимовляється на нейтральному або середньому рівні, а післятакт – на низькому рівні. Головний наголос лежить на найважливішому за змістом слові і пов'язаний з мовленнєвою ситуацією.

Спеціальні питання можуть вимовлятися з особливою ввічливістю та люб'язністю. В цьому випадку головний наголошений склад вимовляється зі зростанням інтонації (з нейтрального до середнього рівня). Всі склади післятакту вимовляються з подальшим зростанням інтонації.

Was "sagst du?
· - ·
·
·
·

'Wann "kommt 'Anna?
- - - ·
·
·
·

'Wann 'kommt "Anna?
- - - ·
·
·
·

'Wann "kommt 'Anna?
- - - ·
·
·
·

10. Прочитайте подані питання. Слідкуйте за низхідною інтонацією.

- Was kaufen Peter und Karin?
- Was kaufen Hans und Eva?
- Was kaufen Rolf und Monika?
- Wo wohnt Tante Ada?
- Was machst du?

11. Прочитайте подані питання з особливою ввічливістю. Слідкуйте за інтонацією та зобразіть її графічно.

- Was macht Otto?
- Wem sagt Oma das?
- Wo suchst du das Buch?
- Wen lobt Tante Ada?
- Was mag Anna?

Граматика

Питальні речення з питальним словом

Є два основні типи питальних речень: питальні речення без питального слова (Satzfragen) і питальні речення з питальним словом (Ergänzungsfragen). У питальних реченнях з питальним словом на першому місці стоїть питальне слово, на другому місці відмінювана частина присудка, потім підмет і другорядні члени речення.

Питальними словами у реченні служать питальні займенники і прислівники: **was** – що, **wer** – хто, **wem** – кому, **wen** – кого, **wo** – де, **wohin** – куди, **wie** – як, **warum** – чому і т.д. *Наприклад:*

Wo wohnen Peter und Monika?

Was kaufen Hans und Karin?

12. Дайте відповіді на питання, використовуючи подані у дужках слова.

Was kaufen Peter und Karin? (Papier)

Was kaufen Hans und Eva? (Tinte)

Was kaufen Rolf und Monika? (Kreide)

Особовий займенник множини «sie».

Українському особовому займеннику множини «вони» в німецькій мові відповідає особовий займенник множини «sie».

13. Замініть у поданих реченнях підмет особовим займенником. Прочитайте утворені речення, слідкуйте за інтонацією.

Rudi und Eva wohnen in Berlin.

Rolf und Monika kaufen Briefmarken.

Hans und Karin kennen Peter.

Eva und Karin besuchen Monika.

Домашнє завдання

14. Розставте наголоси і прочитайте подані питальні речення.

- 1) Wo wohnen Peter und Hans?
- 2) Wo wohnen Karin und Monika?
- 3) Was kaufen Hans und Karin?
- 4) Was besuchen Eva und Rolf?

15. Перекладіть:

- 1) Вони живуть у Берліні. Ми часто відвідуємо Берлін.
- 2) Ми відвідуємо Рольфа і Єву в Берліні.
- 3) Ми купуємо листівки, поштові марки, поштовий папір.
- 4) Що вони купують? – Вони купують чорнило і крейду.

16. Випишіть нові слова та вирази з вправ 1, 2 за допомогою словника та вивчіть їх.

Lektion 3

Звуки: [s] [z] / [st] / [ts]

Інтонація: Інтонація спонукального речення

Граматика: Наказовий спосіб

1. Слухайте і повторюйте:

Wer ist das?

Das ist Frau Schulz.

Das ist Herr Schulz.

Das ist Hans.

Das ist Karin.

Was ist das?

Das ist Tee.

Das ist Most.

Das ist Sahne.

Das ist Suppe.

Das ist Obst.

Das ist Eis.

Hier ist Tee, hier ist Most.

Hier ist Suppe, hier ist Obst.

Hier ist Sahne, hier ist Eis.

Wir trinken Tee.

Wir trinken Most.

Nehmen Sie Tee!

Nehmen Sie Most!

Wir essen Suppe.

Wir essen Obst.

Wir essen Eis.

Nehmen Sie Suppe!

Nehmen Sie Obst!

Nehmen Sie Eis!

BEIM TEE

Guten Abend, Frau Schulz!

Guten Abend, Herr Schulz!

Guten Abend, Hans und Karin!

Bitte, nehmen Sie Platz!

Hier ist Tee.

Nehmen Sie Zucker!

Hier ist Zitrone.

Wir trinken gern Tee mit Zitrone.

2. Слушайте і повторюйте наступні слова. Зверніть увагу на особливості вимови приголосних.

a)

[s]	[z]
es	sie
Eis	sehen
das	Sahne
was	Suppe
Hans	besuchen

b)

[st]	[ts]
ist	Zitrone
Most	zehn
Post	Zucker
Obst	Platz
	Schulz

3. Розгляньте таблицю «Від звуку до букви». Зверніть увагу на правила читання букв та буквосполучень.

Звук	Буква	Приклади		
		Початок слова	Середина слова	Кінець слова
[s]	s	Skala	Fenster	das
	ss	-	essen	nass
	ß	-	aßen	aß
[z]	s	sagen	lesen	-
	z	Zagreb	-	-
[st]	st	-	Fenster	Most
[ts]	z	Zitrone	tanzen	Schulz
	tz	-	Sätze	Platz

4. Прочитайте пари слів. Зверніть увагу на вимову приголосних.

Eis und Sahne	Tee mit Zucker	Tee ohne Zitrone
Obst und Most	Tee mit Zitrone	Tee ohne Zucker
Zucker und Zitrone	Sahne mit Zucker	Sahne ohne Zucker

5. Дайте відповідь на питання за зразком. Зверніть увагу: назви речовин в німецькій мові вживаються без артикля.

Was trinken Hans und Karin? Rolf und Monika?	Sie trinken Most. Tee.
Was essen Peter und Eva? Hans und Rolf? Herr und Frau Schulz?	Sie essen Suppe. Eis. Obst.

Was ist das?

Das ist Papier.
Tinte.
Kreide.
Briefpapier.

Wer ist das?

Das ist Rolf.
Monika.
Peter.
Eva.

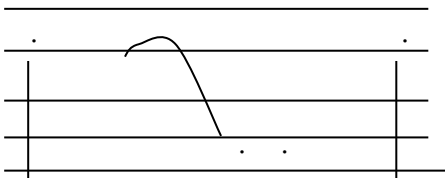
Інтонація

Інтонація спонукального речення

Мелодика непоширеного спонукального речення характеризується підвищенням тону на наголошеному складі дієслова та різким зниженням тону на останньому наголошеному складі речення. *Наприклад:*

"Essen Sie!

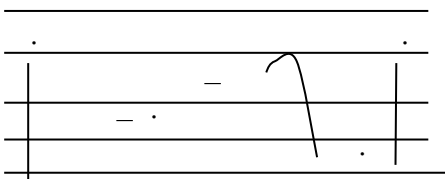
— · ·



У спонукальному поширеному реченні на дієслово падає другорядний наголос, який супроводжується висхідною мелодією, на додаток чи обставинне слово – синтагматичний наголос, сильніший ніж в розповідному реченні і який супроводжується більш різким пониженням голосу. Таким чином, спонукальне речення характеризується висхідно-спадною інтонацією, більшим інтервалом звучання та підвищеною інтенсивністю. Передтакт вимовляється на нейтральному рівні, а післятакт – на глибокому.

'Essen 'Sie "Suppe!

— · — — ·



Граматика

Наказовий спосіб

Ввічлива форма наказового способу утворюється за допомогою дієслова у 3 формі множини і займенника «Sie» (Ви): Kaufen Sie! – Купуйте!

6. Прочитайте подані речення. Зверніть увагу на форму наказового способу.

Hier ist Most. Tee.	Trinken Sie!
Hier ist Suppe. Obst. Eis.	Essen Sie!
Hier ist Zucker. Zitrone. Sahne.	Nehmen Sie Zucker!

7. Прочитайте та перекладіть речення. Зверніть увагу на вживання ввічливої форми наказового способу.

Karin, nehmen Sie Zucker!
Eva, Peter, nehmen Sie Zucker!

8. Утворіть речення за зразком. Слідкуйте за інтонацією спонукальних речень.

Monika, essen Sie Suppe! Obst! Eis!	Rolf, Monika, essen Sie Suppe! Obst! Eis!
Eva, trinken Sie Tee! Most!	Peter, Eva, trinken Sie Tee! Most!
Karin, kaufen Sie Papier! Tinte! Kreide! Briefpapier!	Hans, Karin, kaufen Sie Papier! Tinte! Kreide! Briefpapier!

Домашнє завдання

9. Перекладіть речення та зобразіть інтонацію графічно.

- 1) Моніка та Карін їдять фрукти. Вони їдять також морозиво.
- 2) Петер та Рольф їдять суп. Вони також п'ють чай.
- 3) Ми любимо їсти морозиво з фруктами.
- 4) Пийте чай з цукром та лимоном!
- 5) Карін, пийте чай без цукру!
- 6) Гансе, Моніко, відвідайте Берлін!
- 7) Єво, купіть листівки та поштові марки!

10. Випишіть нові слова та вирази з вправ 1, 2 за допомогою словника та вивчіть їх.

11. Вивчіть діалог «Beim Tee».

Lektion 4

Звуки: [f] [v] / [pf]

Інтонація: Інтонація речень з іменним складеним присудком.

Граматика: Артикль. Іменний складений присудок.

1. Слушайте і повторюйте:

Was ist das?

Was ist das?

Was ist das?

Das ist ein Film.

Das ist ein Heft.

Das ist eine Zeitschrift.

Wie viele Filme sind das?

Wie viele Hefte sind das?

Wie viele Zeitschriften sind das?

Das sind zwei Filme.

Das sind drei Hefte.

Das sind vier Zeitschriften.

Wie viel kostet ein Film?

Wie viel kostet ein Heft?

Wie viel kostet eine Zeitschrift?

Ein Film kostet zwei Mark.

Ein Heft kostet acht Pfennig.

Eine Zeitschrift kostet eine Mark.

Ein Film kostet zwei Mark,

Ein Heft kostet acht Pfennig,

eine Zeitschrift kostet eine Mark.

eine Postkarte kostet zehn Pfennig.

0 null

1 eins – ein Euro, ein Cent

2 zwei

3 drei

4 vier

5 fünf

6 sechs

7 sieben

8 acht

9 neun

10 zehn

EINKAUF

Guten Tag!

Wie viel kostet eine Flasche Wein?

Vier Mark.

Bitte zwei Flaschen!

Hier sind acht Mark.

Danke!

Auf Wiedersehen!

2. Слушайте і повторюйте наступні слова. Зверніть увагу на особливості вимови приголосних.

a)

[f]

vier

Film

[v]

wie

wir

F lasche	W iedersehen
F rau	w illkommen
k aufen	w er
B rief	w as
R olf	w ohnen
H eft	z wei
	Z eitschrift

b) [pf]

Pfennig

3. Розгляньте таблицю «Від звуку до букви». Зверніть увагу на правила читання букв та буквосполучень.

Звук	Буква	Приклади		
		Початок слова	Середина слова	Кінець слова
[f]	f	Fahne	Tafel	Hof
	ff	-	Affe	Schiff
	v	Vater	wovon	brav
	ph	Philosophie	Diphthong	Paragraph
[v]	w	Wald	Löwe	-
	v	Vase	Klavier	-
[pf]	pf	Pferd	kämpfen	Dampf

4. Підкресліть почуте слово, повторіть його. Прочитайте пари слів. Прочитайте ряди слів.

Зразок (Muster): vier – wir → wir

1.	fort	[]	Wort	[]
2.	Feld	[]	Welt	[]
3.	fühlen	[]	wühlen	[]
4.	Fink	[]	Wink	[]
5.	finden	[]	winden	[]
6.	Phase	[]	Vase	[]
7.	Feder	[]	weder	[]
8.	gefischt	[]	gewischt	[]
9.	fein	[]	Wein	[]
10.	volle	[]	Wolle	[]

5. Підкресліть почутий приклад, повторіть його. Прочитайте подані рядки слів.

Зразок (Muster): Kaff – Kapp – Kapf → Kaff

1.	Riffel	Rippel	Ripfel
2.	Griffel	Grippel	Gripfel

3.	Kräffel	Kräppel	Kräpfel
4.	Hoffmann	Hoppmann	Hopfmann
5.	Hoffenstedt	Hoppenstedt	Hopfenstedt
6.	Liffner	Lippner	Lipfner
7.	Töffler	Töppler	Töpfler
8.	Defke	Depke	Depfke

6. Прочитайте подані питання та відповіді. Слідкуйте за вимовою приголосних та інтонацією.

Wie viele Filme?	Vier Filme.	Sieben Filme.
Wie viele Flaschen?	Vier Flaschen.	Sieben Flaschen.
Wie viele Hefte?	Vier Hefte.	Sieben Hefte.
Wie viele Zeitschriften?	Vier Zeitschriften.	Sieben Zeitschriften.
Wie viele Briefmarken?	Vier Briefmarken.	Sieben Briefmarken.
Wie viele Flaschen Wein?	Zwei Flaschen Wein.	
Wie viele Flaschen Wein?	Vier Flaschen Wein.	
Wie viele Flaschen Wein?	Sieben Flaschen Wein.	

Інтонація

Інтонація речень з іменним складеним присудком.

У розповідних реченнях з іменним складеним присудком, як стверджувальних, так і заперечних, головний наголос падає на предикатив (іменну частину).

Das ist ein "Zimmer.

Das ist kein "Zimmer.

Граматика

Артикль

Артикль – це слово, яке вказує на рід, число і відмінок іменника. Артикль у німецькій мові буває двох видів: означений – **der** (чол. рід), **die** (жін. рід), **das** (сер. рід), **die** (множина всіх трьох родів) та неозначений – **ein** (чол. рід), **eine** (жін. рід), **ein** (сер. рід). У множині неозначений артикль не вживається.

Артикль, як правило, вимовляється без наголосу. Наголос падає на іменник, до якого відноситься артикль.

Іменний складений присудок

Іменний складений присудок складається з дієслова-зв'язки «sein» та іменної частини (предикатива). Іменна частина може бути виражена прикметником в короткій формі та іменником в називному відмінку, зазвичай з неозначеним артиклем.

Das **ist eine** Tafel.

Die Tafel **ist schwarz**.

До предикатива ставляться питання **wer?** (хто), **was?** (що), **wie?** (як).

Was ist das? – Das **ist eine** Flasche.

Wer ist das? – Das **ist ein** Student.

Wie ist die Tafel? – Die Tafel **ist schwarz**.

Якщо іменна частина виражена іменником, то в однині перед ним стоїть неозначений артикль, а у множині артикль опускається.

Das **ist ein** Film.

ein Heft.

eine Zeitschrift.

Das **sind** Filme.

7. Напишіть подані іменники з неозначеним артиклем, назвіть рід іменника. Позначте наголошені та ненаголошені склади і прочитайте подані іменники.

Der Film, der Wald, die Flasche, die Postkarte, der Wein, die Vase, die Welt, das Wort, der Vetter, das Heft, die Zeitschrift.

8. Дайте відповіді на питання за зразком. Зобразіть інтонацію графічно.

Was ist das?

Das ist eine Postkarte.
Briefmarke.
Flasche.

Das sind Postkarten.
Briefmarken.
Flaschen.

Wie viele Zeitschriften sind das?

Das sind 2 Zeitschriften.

Postkarten	7 ...
Briefmarken	10 ...
Hefte	4 ...
Filme	3 ...

Wie viele Zeitschriften kaufen Hans und Rolf?

Sie kaufen 3 Zeitschriften.

Postkarten	Eva und Monika?	10 Postkarten.
Briefmarken	Peter und Karin?	10 Briefmarken.
Hefte	Herr und Frau Schulz?	8 Hefte.

Wie viel kostet ein Heft?

Ein Heft kostet 8 Pfennig.

ein Film?

2 Euro.

eine Postkarte?

10 Cent.

eine Flasche Wein?

4 Euro.

Eine Flasche Wein kostet 4 Euro.

Wie viel kosten 2 Flaschen Wein?

Most	2	3
Sahne	1	4

Домашнє завдання

9. Перекладіть.

- 1) Що це? – Це зошит. Скільки коштує один зошит? – Один зошит коштує п'ять пфенігів.
- 2) Що це? – Це поштова марка. Скільки коштує одна поштова марка? – Одна поштова марка коштує 6 центів.
- 3) Що це? – Це листівки. Скільки коштують 8 листівок? Вісім листівок коштують 4 євро.
- 4) Що купують пан та пані Гоффман? – Вони купують 2 журнали.
- 5) Що це? – Це ваза. – Скільки коштує одна ваза? – Одна ваза коштує дев'ять євро.

10. Затранскрибуйте у поданих словах виділені приголосні звуки.

Pfeffer, **f**ahren, **v**on, **t**apfer, **W**ind, **F**arbe, **V**ogel, **v**iel, **V**ase, **W**ald, **V**ulkan, **k**lopfen, **a**uf, **N**effe, **F**isch, **A**pfel, **W**agen, **o**ffen, **w**ovon, **b**rav, **A**ffe, **P**honetik.

11. Випишіть нові слова та вирази з вправ 1, 2 за допомогою словника та вивчіть їх.

12. Вивчіть діалог «Einkauf».

Lektion 5

Звуки: [ç] [j] / [x]

Інтонація: Інтонація загального питання.

Граматика: Особовий займенник **ich**. Питальні речення без питального слова. Неозначений артикль у знахідному відмінку (Akkusativ).

1. Слухайте і повторюйте:

Wir lesen.

Wir schreiben.

Wir rechnen.

Wir zeichnen.

Was machen Sie?

Was machen Sie?

Was machen Sie?

Was machen Sie?

Ich lese.

Ich schreibe.

Ich rechne.

Ich zeichne.

Manchmal lese ich, manchmal schreibe ich.

Manchmal rechne ich, manchmal zeichne ich.

Lesen Sie auch?

Schreiben Sie auch?

Rechnen Sie auch?

Zeichnen Sie auch?

Ja, ich lese auch.

Ja, ich schreibe auch.

Nein, ich rechne nicht, ich lese.

Nein, ich zeichne nicht, ich schreibe.

Lesen Sie nicht, rechnen Sie!

Schreiben Sie nicht, zeichnen Sie!

Was zeichnen Sie?

Was zeichnen Sie?

Was zeichnen Sie?

Ich zeichne einen Mann.

Ich zeichne eine Frau.

Ich zeichne ein Kind.

Zeichnen Sie einen Mann?

Zeichnen Sie eine Frau?

Zeichnen Sie ein Kind?

Nein, ich zeichne eine Frau.

Nein, ich zeichne ein Kind.

Nein, ich zeichne einen Mann.

Sie zeichnen einen Mann, ich zeichne eine Frau.

Sie zeichnen eine Postkarte, ich zeichne eine Briefmarke.

Sie zeichnen eine Flasche, ich zeichne eine Zitrone.

KIRCHE ODER KIRSCHEN?

Was zeichnen Sie?

Eine Kirche.

Eine Kirsche?

Nein, eine Kirche.

Sehen Sie, das ist eine Kirche
und das ist eine Kirsche.

2. Слухайте і повторюйте наступні слова. Зверніть увагу на особливості вимови приголосних.

a)

[ç]	[x]
ich	auch
nicht	machen
rechnen	acht
zeichnen	
manchmal	
Kirche	
gleich	

b) [j]

ja

3. Розгляньте таблицю «Від звука до букви». Зверніть увагу на правила читання букв та буквосполучень.

Звук	Буква	Приклади		
		Початок слова	Середина слова	Кінець слова
[ç]	ch	Chemie	rechnen	ich
	ch(en)	-	-	Tischchen
	(li)ch	-	-	deutlich
	ch (після l, n, r)	-	manchmal	Milch
	(i)g	-	-	richtig
[x]	ch	-	machen	auch
[j]	j	ja	Projekt	-

4. Прочитайте подані слова. Вимовляйте звук [ç] чітко і напружено.

ich	nicht	wenig
mich	Milch	wichtig
durch	Chemie	richtig
dich	manchmal	rechnen
sich	Kirche	zeichnen

5. Прочитайте подані слова. Стежте за правильною вимовою слів з [x] у однині та з [ç] у множині.

das Dach – die Dächer	der Bach – die Bäche
das Tuch – die Tücher	der Koch – die Köche
das Buch – die Bücher	die Nacht – die Nächte
die Tochter – die Töchter	die Macht – die Mächte

6. Розв'яжіть приклади. Напишіть дії словами.

$7 + 1 =$

$10 - 2 =$

$6 + 2 =$

$9 - 1 =$

$4 + 4 =$

7. Прочитайте речення за зразком. Зобразіть інтонацію графічно.

Schreiben Sie bitte!

Lesen

Rechnen

Zeichnen

Essen

Zeichnen Sie nicht!

Rechnen

Lesen

Schreiben

Trinken

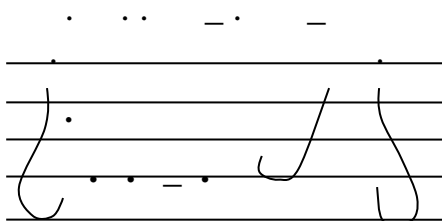
Інтонація

Інтонація загального питання (питального речення без питального слова).

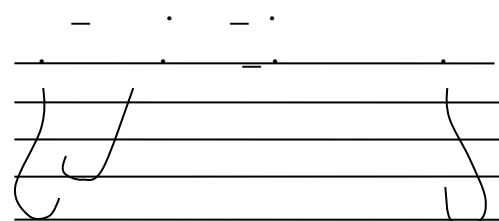
Висхідна інтонація – це інтонація, з якою ставиться питання. З цією інтонацією ставляться передусім загальні питання (Entscheidungsfragen). Загальні питання – це питальні речення без питального слова, які передбачають відповідь «так» (ja) або «ні» (nein), зрідка – «та ні» (doch).

Для висхідної інтонації характерна спадаючі-зростаюча мелодика. Спад мелодики припадає на нейтральний рівень, а тоді зростає аж до високого рівня. Передтакт починається на середньому рівні і має поступове ковзаюче зниження тону. Характерним для післятакту є зростання тону складів післятакту.

Ist dieser Mantel warm?



Tanzt die Schwester?



Граматика

Особовий займенник **ich** (Personalpronomen **ich**).

Українському особовому займеннику «я» в німецькій мові відповідає особовий займенник «**ich**». Дієслово, яке стоїть у 1 особі однини, отримує закінчення –e. Наприклад:

Ich kaufe. – Я купую.

Ich besuche. – Я відвідную.

Загальні питання (**Entscheidungsfragen / Satzfragen / Fragen ohne Fragewort**).

У питальних реченнях без питального слова на першому місці стоїть відмінювана частина присудка, як правило, на другому місці підмет, далі другорядні члени речення, останнє місце займає невідмінювана частина присудка, якщо вона є.

Наприклад:

Besuchen wir Karin?

Wohnen Hans und Eva in Berlin?

Ствердна відповідь на такі питання починається із слова «**ja**» (так), а заперечна – із слова «**nein**» (ні), при цьому вони не є членами речення, а як частки виступають еквівалентами самостійного речення. Для заперечення присудка вживається заперечна частка «**nicht**».

Rechnen wir? – Ja, wir rechnen.

Nein, wir rechnen nicht.

У випадку якщо загальне питання містить заперечення, позитивна відповідь починається зі слова «**doch**», яке умовно можна перекласти «та ні», а заперечна – зі слова «**nein**» (ні).

Wohnen Hans und Karin nicht in Berlin? – Doch, sie wohnen in Berlin.

Wohnen Hans und Karin nicht in Berlin? – Nein, sie wohnen nicht in Berlin.

Неозначений артикль у знахідному відмінку (**Akkusativ**).

Знахідний відмінок у німецькій мові відповідає на питання *wen? was?* (кого, що?). Неозначений артикль у знахідному відмінку має такі форми: **einen**

для чоловічого роду, **ein** для середнього роду, **eine** для жіночого роду.
Наприклад: Ich kaufe einen Film / ein Heft / eine Postkarte.

8. Дайте відповіді на питання. Зверніть увагу на закінчення дієслова у першій особі однини і множини.

Was machen Sie?

Wir lesen.	Ich lese.
schreiben.	schreibe.
rechnen.	rechne.
zeichnen.	zeichne.
essen.	esse.
trinken.	trinke.

9. Прочитайте і перекладіть речення. Зверніть увагу на переклад займенника «sie».

Wir lesen.	Sie lesen auch.
zeichnen.	
schreiben.	
rechnen.	

Ich lese.	Sie lesen auch.
schreibe.	
rechne.	
zeichne.	

10. Дайте відповіді на питання за зразком.

Lesen Sie?

Ja, wir lesen.	Ja, ich lese.
Nein, wir lesen nicht.	Nein, ich lese nicht.

Schreiben Sie?	Ja, wir ...	Ja, ich ...
Rechnen Sie?		
Zeichnen Sie?		
Essen Sie?		

Lesen Sie?	Nein, wir ...	Nein, ich ...
Schreiben Sie?		
Rechnen Sie?		
Zeichnen Sie?		
Essen Sie?		

Schreiben Sie?	Nein, ich schreibe nicht, ich	rechne.
Lesen		zeichne.
Rechnen		schreibe.

Zeichnen lese.

Schreiben Sie? Nein, wir schreiben nicht, wir rechnen.
Lesen zeichnen.
Rechnen schreiben.
Zeichnen lesen.

Schreiben Sie nicht? Doch, ich schreibe.
Lesen
Rechnen
Zeichnen

Schreiben Sie nicht? Nein, wir schreiben nicht, wir rechnen.
Lesen zeichnen.
Rechnen schreiben.
Zeichnen lesen.

11. Прочитайте і перекладіть речення, зверніть увагу на відмінювання неозначеного артикля. Поставте запитання до поданих речень.

Das ist ein Mann.	Ich zeichne einen Mann.
ein Kind.	ein Kind.
eine Frau.	eine Frau.
Das sind Kinder.	Ich zeichne Kinder.

12. Доповніть речення поданими словами.

Ich zeichne eine Postkarte.
Briefmarke.
Zeitschrift.
Flasche.
Zitrone.
Kirsche.
Kirche.
ein Heft.

13. Вставте неозначений артикль у потрібній формі.

Kaufen Sie eine Postkarte?	Ja, ich kaufe ... Postkarte.
Briefmarke?	... Briefmarke.
Zeitschrift?	... Zeitschrift.
Zitrone?	... Zitrone.
einen Film?	... Film.
ein Heft?	... Heft.

Домашнє завдання

14. Перекладіть.

- 1) Що Ви купуєте? – Я купую листівку.
- 2) Що Ви малюєте? – Я малюю чоловіка.
- 3) Що Ви читаєте? – Я читаю журнал.
- 4) Ви пишете? – Ні, я не пишу, я малюю.
- 5) Ви рахуєте? – Ні, я не рахую, я читаю.
- 6) Ви їсте? – Ні, ми не їмо, ми п'ємо.
- 7) Ви часто купуєте журнали?
- 8) Ви відвідуєте Моніку та Ганса?
- 9) Ви малюєте дитину?
- 10) Ви малюєте церкву?
- 11) Інколи я п'ю молоко, інколи я п'ю чай.
- 12) Інколи ми малюємо, інколи ми рахуємо.

15. Випишіть нові слова та вирази з вправ 1, 2 за допомогою словника та вивчіть їх.

16. Вивчіть діалог «Kirche oder Kirsche?»

Lektion 6

Звуки: [ʃ] / [ft] / [ʃp]

Інтонація: Інтонація у відповідях на загальні питання

Граматика: Особові займенники *er* та *sie*. Відмінювання дієслова-зв'язки «sein» (бути).

1. Слухайте і повторюйте:

Sprechen Sie Deutsch?

Ja, ich spreche Deutsch.

Sprechen Sie Russisch?

Ja, ich spreche Russisch.

Sprechen Sie Englisch?

Ja, ich spreche Englisch.

Sprechen Sie Spanisch?

Ja, ich spreche Spanisch.

Wie viele Studenten studieren Medizin?

Zwei Studenten studieren Medizin.

Chemie?

Drei Studenten studieren Chemie.

Sport?

Vier Studenten studieren Sport.

Germanistik?

Sechs Studenten studieren Germanistik.

Was studiert Hans?

Er studiert Medizin.

Was studiert Karin?

Sie studiert Chemie.

Was studiert Peter?

Er studiert Sport.

Was studiert Rolf?

Er studiert auch Sport.

Was studiert Eva?

Sie studiert Germanistik.

Was studiert Monika?

Sie studiert auch Germanistik.

Hans sagt:

Karin sagt:

Ich bin Student.

Ich bin Studentin.

Ich studiere Medizin.

Ich studiere Chemie.

Ich bin Medizinstudent.

Ich bin Chemiestudentin.

Peter und Rolf sagen:

Eva und Monika sagen:

Wir sind Studenten.

Wir sind Studentinnen.

Wir studieren Sport.

Wir studieren Germanistik.

Wir sind Sportstudenten.

Wir sind Germanistikstudentinnen.

EINE STUDENTIN

Wie heißen Sie?

Karin Schulz.

Sind Sie Studentin?

Ja, ich studiere Chemie.

Wo studieren Sie?

In Rostock.

Sprechen Sie eine Fremdsprache?

Ja, Russisch und Englisch.

Sprechen Sie auch Spanisch?

Nein, Spanisch nicht.

2. Слушайте і повторюйте наступні слова. Зверніть увагу на особливості вимови приголосних.

[ʃ]	[ʃt]	[ʃp]
schreiben	studieren	Sprache
Schulz	Student	sprechen
Flasche	Studentin	Spanisch
Kirsche	Studenten	Sport
Zeitschrift	Studentinnen	
Deutsch		
Russisch		

[st]	[ʃt]
Germanistik studieren	in Rostock studieren

3. Розгляньте таблицю «Від звука до букви». Зверніть увагу на правила читання букв та буквосполучень.

Звук	Буква	Приклади		
		Початок слова	Середина слова	Кінець слова
[ʃ]	sch	schreiben	Flasche	Englisch
[ʃt]	st на початку слова і складу	Student	bestehen	-
[ʃp]	sp на початку слова і складу	Sprache	besprechen	-

4. Прочитайте подані слова. Зверніть увагу на правила читання буквосполучень *sch, st, sp*.

Schnee, schnell, schon, schenken, Stand, Stuhl, Sprache, spanisch, Flasche, dusche, Muschel, Wunsch, Tisch, Mensch, Schuh, Schloss, Stoff, spielen, naschen, rasch.

5. Прочитайте подані слова. Слідкуйте, щоб приголосний [ʃ] не пом'якшувався перед [i:] та [i].

Schi, schieben, schießen, Schild, Schicksal, Schilling, Schirm, Schiff, schick.

6. Затранскрибуйте подані слова:

Stoff	Spanisch	Schnee	Mensch
Stuhl	Russisch	schnell	Schuh
Student	Schulz	Tisch	Wunsch

Інтонація

Інтонація у відповідях на загальні питання

Відповідь на загальне питання починається, як правило, або зі стверджувальної частки „Ja“ (так), або із заперечної „Nein“ (ні). Вони утворюють самостійну синтагму і вимовляються зі спадною мелодикою.

7. Дайте відповідь на питання. Зверніть увагу на буквене позначення звука [ʃ].

Зобразіть інтонацію поданих речень графічно.

Sprechen Sie eine Fremdsprache?	Ja, ich spreche Ukrainisch. Russisch. Englisch. Spanisch. Deutsch.
Studieren Sie Germanistik? Medizin? Chemie? Sport?	Nein, ich studiere Medizin. Germanistik. Sport. Chemie.

Граматика

Особові займенники er, sie, es.

Українському особовому займеннику «він» в німецькій мові відповідає особовий займенник «er», особовому займеннику «вона» – особовий займенник «sie», а особовому займеннику «воно» – особовий займенник «es». Вибір особового займенника залежить від роду іменника, який позначається артиклем. Таким чином, іменники з артиклем der замінюються займенником er, іменники з артиклем die – займенником sie, а іменники з артиклем das – займенником es. Зверніть увагу: рід українських і німецьких іменників не завжди співпадає. Дієслово, яке стоїть у 3 особі однини, отримує закінчення -t або -et. Наприклад: Er wohnt. Sie kauft.

Відмінювання дієслова-зв'язки «sein» (бути).

ich – bin	wir – sind
du – bist	ihr – seid
er, sie, es – ist	sie, Sie – sind

8. Прочитайте та перекладіть подані речення. Зверніть увагу на особові закінчення дієслів.

Ich studiere Chemie.	Wir studieren auch Chemie.
Germanistik.	...
Medizin.	...
Sport.	...
Er studiert Chemie.	Sie studiert auch Chemie.
Germanistik.	...
Medizin.	...
Sport.	...

9. Утворіть речення за зразком.

Hans studiert in Berlin.	Er studiert Medizin.
Eva	Sie
Das Mädchen	Es
Monika studiert in Rostock.	... studiert Germanistik.
Peter Berlin.	... Sport.
Rolf Berlin.	... Sport.
Eva Rostock.	... Germanistik.
Das Mädchen Rostock.	... Germanistik.

10. Доповніть речення дієсловами у потрібній формі.

Wer schreibt eine Postkarte?	Monika ... eine Postkarte.
kauft eine Briefmarke?	Eva ... eine Briefmarke.
trinkt Kaffee?	Hans ... Kaffee.
trinkt Tee?	Das Kind ... Tee.
kennt Hans?	Karin ... Hans.
besucht Hans?	Rolf ... Hans.

11. Дайте відповіді на питання.

Wie viele Studenten studieren Germanistik?
Sport?
Medizin?
Chemie?

Wie viele Studentinnen studieren Germanistik?
Sport?
Medizin?
Chemie?

12. Утворіть речення за зразком. Перекладіть речення. Зверніть увагу на відсутність в українському реченні дієслова-зв'язки «бути».

Ich bin Student.	Wir sind auch Studenten.
Chemiestudent.	...
Medizinstudent.	...
Sportstudent.	...
Germanistikstudent.	...

Домашнє завдання

13. Перекладіть та вивчіть діалог.

- Привіт, як Вас звать?
- Карін Шульц.
- Ви студентка?
- Так, я студентка.
- Де Ви вчитеся?
- У Берліні.
- Що Ви вивчаєте?
- Я вивчаю іноземні мови. Я студентка-германістка.
- Ви розмовляєте англійською?
- Так, я розмовляю англійською.
- Ви розмовляєте також іспанською?
- Ні, іспанською ні.

14. Випишіть нові слова та вирази з вправ 1, 2 за допомогою словника та вивчіть їх.

Lektion 7

Звуки: [aɔ] / [ae] / [ɔø]

Інтонація: Інтонація альтернативного питання та стверджувального речення зі сполучником **sondern**.

Граматика: Означений артикль

1. Слушайте і повторюйте:

Der Mantel ist braun.

Der Pullover ist grau.

Das Kleid ist blau.

Das Hemd ist weiß.

Die Jacke ist blau.

Die Bluse ist weiß.

Der Mantel ist braun, der Pullover ist grau.

Das Kleid ist blau, die Jacke ist auch blau.

Die Bluse ist weiß, das Hemd ist auch weiß.

Fräulein Karin kauft einen Mantel.

Fräulein Monika kauft ein Kleid.

Fräulein Eva kauft eine Bluse.

Sie bezahlt den Mantel.

Sie bezahlt das Kleid.

Sie bezahlt die Bluse.

Hans kauft einen Pullover.

Peter kauft ein Hemd.

Rolf kauft eine Jacke.

Er bezahlt den Pullover.

Er bezahlt das Hemd.

Er bezahlt die Jacke.

Ist der Mantel modern?

Ist das Kleid schick?

Ist die Bluse schick?

Ist der Pullover teuer?

Ist das Hemd teuer?

Ist die Jacke teuer?

Ja, der Mantel ist modern.

Ja, das Kleid ist schick.

Ja, die Bluse ist schick.

Ja, der Pullover ist teuer.

Ja, das Hemd ist teuer.

Ja, die Jacke ist teuer.

IM KAUFHAUS

Bitte sehr?

Ich brauche ein Kleid.

Bitte, hier sind die Kleider.

Das Kleid ist sehr modern.

Wie gefällt es Ihnen?

Sehr gut. Ist das Kleid teuer?

Nein, hier ist der Preis. Dreißig Mark.

Gut, ich kaufe das Kleid.

2. Слушайте і повторюйте наступні слова.

[aɔ]	[ae]	[ɔø]
auch	ein	zwei
kaufen	eine	drei
blau	Eis	Kreide
braun	Kleid	Wein
brauchen	weiß	Zeitschrift
grau	Preis	zeichnen
Frau	dreißig	schreiben
Kaufhaus	eins	heißen

3. Розгляньте таблицю «Від звука до букви». Зверніть увагу на правила читання букв та буквосполучень.

Звук	Буква	Приклади		
		Початок слова	Середина слова	Кінець слова
[aɔ]	au	auch	kaufen	blau
[ae]	ei	ein	nein	zwei
[ɔø]	eu	Eule	neun	neu
	äu	äugeln	Fräulein	-

4. Прочитайте подані словосполучення, утворіть з ними речення.

Eis kaufen
 Wein kaufen
 Kreide kaufen
 ein Kleid kaufen
 eine Zeitschrift kaufen

5. Розв'яжіть приклади, напишіть дії словами.

$8 + 1 =$	$9 - 1 =$	$3 \cdot 3 =$
$7 + 2 =$	$9 - 2 =$	$9 : 3 =$
$6 + 3 =$	$9 - 1 =$	

6. Дайте відповіді на питання за зразком.

- *Heißen Sie Reiter? (Reuter)*
- *Nein, nicht Reiter, sondern Reuter.*
- 1. *Heißen Sie Raumer? (Reimer)*
- 2. *Heißt Ihr Freund Kreis? (Kraus)*
- 3. *Heißt Ihr Nachbar Rausch? (Reusch)*
- 4. *Heißt Ihre Lehrerin Braun? (Breun)*
- 5. *Heißt der Direktor Teucher? (Teicher)*
- 6. *Heißt die Schauspielerin Bräuer? (Braucher)*
- 7. *Heißt der Lehrer Graupner? (Gräupner)*
- 8. *Heißt die Firma Meuler? (Meiler)*

7. Затранскрибуйте подані слова.

zwei	heute	Bäume	kaufen
Wein	Eule	Häuser	braun
Kleid	Freund	Fräulein	Aufgabe

Інтонація

Інтонація альтернативного питання та стверджувального речення зі сполучником sondern.

Альтернативні питання (Alternative Fragen) – це подвійні питання. Вони пов'язують два загальні питання. Перша частина подвійного запитання вимовляється зі зростанням мелодики, друга частина – зі спадом. Таку ж інтонацію зберігають і відповіді на альтернативні запитання, які містять сполучник sondern.

Stu'dieren Sie in Ber"lin oder in "Wien?

. _ . . . _ . . . _

Ich stu'diere nicht in Ber"lin, sondern in "Wien.

. . _ . . . _ _

8. Зобразіть графічно інтонацію поданих речень та прочитайте їх.

1. Heißen Sie Reiter oder Reuter? – Ich heiße nicht Reiter, sondern Reuter.
2. Studieren Sie Englisch oder Deutsch? – Ich studiere nicht Englisch, sondern Deutsch.
3. Trinken sie Tee oder Kaffee? – Sie trinken nicht Tee sondern Kaffee.
4. Ist der Mantel schwarz oder grau? – Der Mantel ist nicht schwarz, sondern grau.

Граматика

Означений артикль

Означений артикль вживається, коли предмет згадується вдруге, коли він уже відомий тому, хто говорить, читає, пише або слухає. *Наприклад:*

Dort spielt ein Junge. Der Junge ist noch ganz klein.

Das ist ein Heft. Das Heft ist neu.

Означений артикль у знахідному відмінку має такі форми: **den** для чоловічого роду, **das** для середнього роду, **die** для жіночого роду і для множини. *Наприклад: Ich bezahle den Film / das Heft / die Postkarte / die Postkarten.*

9. Прочитайте та перекладіть речення. Зверніть увагу на вживання означеного та неозначеного артикля.

Hier ist ein Mantel.

ein Kleid.

eine Bluse.

Hier sind Kleider.

Der Mantel ist blau.

Das Kleid

Die Bluse

Die Kleider sind blau.

10. Доповніть речення.

Hier ist eine Jacke.

eine Hose.

Hier sind Pullover.

Hemden.

... ist braun.

... blau.

... sind grau.

... weiß.

11. Дайте відповіді на питання.

Der Mantel ist teuer.

Das Kleid

Die Jacke

Der Wein

Die Sahne

Ist der Pullover auch teuer?

das Hemd

die Bluse

der Tee

der Zucker

12. Прочитайте та перекладіть речення. Зверніть увагу на форму означеного та неозначеного артикля у знахідному відмінку.

Ich kaufe einen Mantel.

ein Kleid.

eine Bluse.

Kleider.

Ich bezahle **den** Mantel.

das Kleid.

die Bluse.

die Kleider.

13. Доповніть речення означеним артиклем у потрібній формі.

- | | |
|---|--|
| a) Ich kaufe einen Pullover.
ein Hemd.
eine Jacke.
Hefte.
Filme.
Zeitschriften. | Ich bezahle . . . Pullover.
. . . Hemd.
. . . Jacke.
. . . Hefte.
. . . Filme.
. . . Zeitschriften. |
| b) Der Mantel ist schick.
Der Pullover
Das Kleid
Die Bluse
Die Jacke | Fräulein Karin kauft den Mantel.
. . . Pullover.
. . . Kleid.
. . . Bluse.
. . . Jacke. |
| c) Der Wein ist gut.
Der Tee
Der Most
Das Bier
Das Obst | Hans kauft . . . Wein.
. . . Tee.
. . . Most.
. . . Bier.
. . . Obst. |
| Ich brauche einen Mantel.
einen Pullover.
ein Kleid.
ein Hemd.
eine Bluse.
eine Jacke.
Hefte.
Filme.
Zeitschriften. | Kaufen Sie einen Mantel!
. . . Pullover!
. . . Kleid!
. . . Hemd!
. . . Bluse!
. . . Jacke!
Hefte!
Filme!
Zeitschriften! |

Домашнє завдання

14. Прочитайте подані слова, стежте за короткістю елементів дифтонга [ae].

Wein	reisen	drei
Zeit	reiten	Feind
Zeile	weiter	weinen
kein	heiter	beide
nein	heißen	zwei

15. Прочитайте подані слова, стежте, щоб другий елемент дифтонга [ao] не звучав як українське [y].

auf	kaufen	aus
Aufgabe	Pause	bauen
Auge	Frau	Bauch
Aula	Haus	Auto
Baum	grau	taub

16. Прочитайте подані слова, стежте, щоб другий елемент дифтонга [ɔø] не звучав як українське [й].

neu	Deutsch	Bäume
neun	feucht	Häuser
heute	Freude	äußern
Freund	treu	träumen
Freuen	Neu	Käufer

17. Затранскрибуйте слова з вправ 14, 15, 16.

18. Перекладіть.

1. Це зошит. Зошит сірий.
2. Це блузка. Блузка нова.
3. Це пальто. Пальто дороге.
4. Мені потрібна куртка і сорочка.
5. Вино хороше. Ми купуємо вино.
6. Що Ви купуєте? – Я купую зошити і журнали.
7. Вам потрібні листівки? – Так, мені потрібні листівки.
8. Сукня дорога? – Так, сукня дорога.
9. Блузка також дорога? – Ні, блузка не дорога.

19. Випишіть нові слова та вирази з вправ 1, 2 за допомогою словника та вивчіть їх.

Lektion 8

Звуки: [l] / [r]

Інтонація: Інтонація розповідного та питального речень з однорідними членами речення.

Граматика: Особові займенники er, sie, es та sie. Множина іменників.

1. Слушайте і повторюйте:

Wo wohnt Karin?

Wo wohnt Rolf?

Wo wohnt Familie Schulz?

Sie wohnt in Berlin.

Er wohnt auch in Berlin.

Sie wohnt in Leipzig.

Das ist das Wohnzimmer.

Es ist groß.

Es ist hell.

Rechts steht der Tisch, links steht der Schrank.

Rechts steht die Liege, links steht das Regal.

Wie gefällt Ihnen der Sessel?

Wie gefällt Ihnen das Regal?

Wie gefällt Ihnen die Liege?

Sehr gut. Er ist modern.

Sehr gut. Es ist modern.

Sehr gut. Sie ist modern.

Gefällt Ihnen der Sessel?

Gefällt Ihnen das Regal?

Gefällt Ihnen die Liege?

Ja, er gefällt mir.

Ja, es gefällt mir.

Ja, sie gefällt mir.

Der Sessel ist gelb, die Liege ist nicht gelb.

Sie ist nicht rot.

Sie ist nicht lila.

Sie ist nicht schwarz.

Sie ist braun.

IM HOTEL

Bitte, ist ein Zimmer frei?

Ja. Mit Bad oder ohne Bad?

Wie viel kostet ein Zimmer mit Bad?

Mit Bad zwanzig Mark, ohne Bad zehn Mark.

Gut, ich nehme das Zimmer mit Bad.

2. Слушайте і повторюйте наступні слова. Зверніть увагу на особливості вимови приголосних.

[l]

lila

Liege

links

Leipzig

[r]

rechts

Karin

frei

drei

[l-r]

Regal

Rolf

Berlin

Familie	groß
blau	grau
gelb	braun
Schulz	schwarz
hell	Mark
Sessel	modern
Hotel	Schrank
wie viel	

3. Розгляньте таблицю «Від звука до букви». Зверніть увагу на правила читання букв та буквосполучень.

Звук	Буква	Приклади		
		Початок слова	Середина слова	Кінець слова
[l]	l	links	Flasche	Hotel
	ll	-	Heller	hell
[r]	r	rechts	grau	-
	rh	Rhein	-	-

4. Підкресліть почуте прізвище, повторіть його. Прочитайте подані пари слів / рядки слів. Потренуйтеся удвох за зразком: *Heißt der Maler Lippert? – Nein, Rippert.*

Зразок (*Muster*): Lehmann – Rehmann → Lehmann

1. Lippert Rippert
2. Lange Range
3. Lohmann Rohmann
4. Haller Harrer
5. Kell Kerr
6. Flick Frick
7. Kloss Kross
8. Block Brock

5. Дайте відповіді на питання за зразком. Слідкуйте за вимовою приголосного [l].

Зразок: - *Ist Paul fleißig? (faul)*
- *Nein, faul.*

1. Spielt Lisa langsam? (schnell)
2. Singt Paul leise? (laut)
3. Ist Lisas Kleid hell? (dunkel)
4. Ist Paul pünktlich? (unpünktlich)
5. Ist der Saal voll? (leer)
6. Ist Lisa glücklich? (unglücklich)
7. Sind die Leute unfreundlich? (freundlich)
8. Laufen wir schnell? (langsam)

Інтонація

Інтонація розповідного та питального речень з однорідними членами речення.

Однорідні члени речення отримують однаковий наголос і утворюють окремі синтагми. Вони вимовляються зі зростаючою мелодикою. Таким чином, вони вважаються перспективними (прогредієнтними) уривками мовлення. Останній член речення вимовляється зі спадною інтонацією.

Im 'Zimmer 'stehen ein "Tisch, ein "Schrank, 'zwei "Sessel und eine "Liege.

· _ · _ · _ · _ · _ · _ · _ · _ · _ · _ · _

'Haben Sie eine "Bluse und ein "Hemd?

_ · · · _ · · _

6. Зобразіть інтонацію поданих речень графічно. Прочитайте речення.

1. Sie haben einen Sohn und eine Tochter.
2. Hier stehen Tische, Stühle, Schränke und Liegen.
3. Der Vater bringt eine Zeitschrift und eine Zeitung.
4. Haben Sie Briefmarken und Postkarten?
5. Ich kaufe einen Mantel, einen Pullover und ein Hemd.

Граматика

Особові займенники **er**, **sie**, **es** та **sie**.

У німецькій мові іменнику чоловічого роду відповідає особовий займенник **er**, іменнику жіночого роду – займенник **sie**, а іменнику середнього роду – займенник **es**. Іменнику у формі множини відповідає особовий займенник **sie**.

der Mann		die Frau		das Kind	
	} er		} sie		} es
der Tisch		die Liege		das Regal	
die Männer				die Tische	
die Frauen	}	sie	{	die Liege	
die Kinder				die Regale	

Множина іменників.

Іменник має два числа: однину (der Singular) і множину (der Plural). Граматичними засобами утворення множини іменників є суфікси (-e, -en, -er, -s) і артикль (die), а фонетичними умлаут і дуже рідко наголос. Наприклад: der Tisch – die Tische, die Frau – die Frauen, das Kind – die Kinder, die Mutter – die Mütter.

7. Дайте відповіді на питання за зразком.

Wo wohnt Hans?	Er wohnt in Berlin.
Karin?	...
Peter?	...
Eva?	... wohnt auch in Berlin.
Rolf?	...
Monika?	...
Ich besuche Rolf.	Er studiert in Leipzig.
Eva.	...
Karin.	...
Hans.	... studiert in Rostock.
Monika.	...
Peter.	...
Gefällt Ihnen das Regal?	Ja, es gefällt mir.
Zimmer?	
Bad?	
Hotel?	

Wo steht der Tisch?	Er steht rechts.
der Schrank?	...
der Sessel?	...
die Liege?	... steht links.
das Regal?	...
Wie viel kostet der Pullover?	Er ist nicht teuer.
die Bluse?	...
das Kleid?	...
der Mantel?	...
die Jacke?	...
das Hemd?	...
Gefallen Ihnen die Schränke?	Ja, sie gefallen mir.
Tische?	
Sessel?	
Liegen?	
Regale?	
Wo wohnen die Studenten?	... wohnen hier.
die Studentinnen?	
Hans und Karin?	
Peter und Eva?	
Rolf und Monika?	

Домашнє завдання

8. Прочитайте подані слова. Стежте, щоб при вимові звука [l] тільки кінчик язика торкався альвеол.

Lob	Luft	leben	Lenz	löschen
Los	Lunge	legen	Lerche	Liebe
London	lustig	lesen	Löwe	Liste
locker	Lumpig	lernen	lösen	Lippe

9. Прочитайте подані слова. Стежте за інтенсивною і напруженою вимовою приголосного [l] після коротких голосних.

Ball	Saal	Zoll	Müll	Kühl
Wall	Kahl	Wohl	Seil	Teil
All	Zahl	Kohl	steil	weil
Schall	toll	Null	faul	Beil
Tal	voll	Stuhl	Gaul	Keil

10. Затранскрибуйте подані слова.

Land	lachen	voll	falsch
liegen	leicht	kalt	gleich
leben	alle	stellen	Teil

11. Прочитайте подані слова. Стежте, щоб не відбувалась сильна вібрація язичкового/увулярного (das Zäpfchen-R) [r].

raten	Riese	reiten	Rolf	Rudi
Rad	richten	bereit	rodeln	rechnen
Rand	ringen	frei	grob	Ruhm
Rhein	Ritter	greifen	groß	lehren

12. Прочитайте подані слова. Стежте за вимовою дрижачого альвеолярного (das Zungenspitzen-R) [r].

Berg	Wort	wirkt	hart	Paar
fern	vorn	Hirt	stark	Jahr
Herr	Korn	herrlich	warm	Bar

13. Прочитайте подані слова. Стежте за вимовою вокалізованого (Vokalisiertes-R) [ʀ].

wieder	aber	Uhr	Klavier
Wetter	Ritter	Figur	Bier
Lehrer	zittern	Papier	wir

14. Затранскрибуйте подані слова.

Rad	Berg	stark	Rhein
Riese	aber	Ritter	Herr
frei	groß	herrlich	Uhr
grob	rechnen	warm	wir

15. Зобразіть графічно інтонацію поданих речень. Прочитайте речення.

1. Wir kaufen Mäntel, Pullover, Hemden und Jacken.
2. Hängen deine Kleider, Blusen und Jacken im Schrank?
3. Dieses Mädchen trägt eine Bluse und einen Rock.
4. Dein Mantel und deine Jacke hängen im Schrank.
5. Hans, Karin und Peter besuchen Berlin.

16. Перекладіть:

1. Що це? – Це вітальня. – Вітальня яка? – Вона велика.
2. Що стоїть праворуч? – Праворуч стоїть стіл. Він коричневий.
3. Ліворуч стоїть тахта. Вона подобається мені.
4. Де стоїть етажерка? – Вона стоїть ліворуч.
5. Скільки крісел стоїть в кімнаті? – У кімнаті стоять два крісла. – Крісла які? – Вони жовті.
6. Де стоїть шафа? – Шафа стоїть праворуч. – Шафа яка? – Вона велика і сучасна.
7. Шафа дорога? – Ні, шафа не дорога.
8. Стіл коричневий чи сірий? – Стіл не коричневий, а сірий.
9. Вам подобаються столи і крісла? – Так, вони мені подобаються.
10. Вам подобається кімната? – Так, вона мені подобається.

17. Випишіть нові слова та вирази з вправ 1, 2 за допомогою словника та вивчіть їх.

18. Вивчіть діалог «Im Hotel».

Lektion 9

Звук: [h]

Інтонація: Інтонація речень зі сполучником *oder / sondern*.

Граматика: Заперечення *kein*. Відмінювання дієслова *haben*.

1. Слушайте і повторюйте:

Haben Sie einen Teller?	Nein, ich habe keinen Teller, ich habe eine Tasse.
Haben Sie eine Tasse?	Nein, ich habe keine Tasse, ich habe ein Glas.
Haben Sie ein Messer?	Nein, ich habe kein Messer, ich habe eine Gabel.

Hans und Karin haben Durst.
Rolf und Eva haben Durst.
Monika und Peter haben auch Durst.

Haben Sie Most?	Nein, wir haben keinen Most, wir haben nur Wein.
Haben Sie Bier?	Nein, wir haben kein Bier, wir haben nur Limonade.
Haben Sie Milch?	Nein, wir haben keine Milch, wir haben nur Sahne.

Haben Sie heute Geburtstag?	Ja, ich habe heute Geburtstag.
Haben Sie heute Zeit?	Ja, ich habe heute Zeit.
Haben Sie genug Geld?	Ja, ich habe genug Geld.
Haben Sie viel Arbeit?	Ja, ich habe viel Arbeit.

Hat Karin Geld?	Nein, Karin hat kein Geld.
Hat Peter Zeit?	Nein, Peter hat keine Zeit.
Hat Eva Durst?	Nein, Eva hat keinen Durst.

AM TELEFON

4 – 3 – 1 – 2 – 6

Karin Schulz.

Hier ist Hans Heller.

Wie geht es Ihnen?

Haben Sie heute viel Arbeit,
oder haben Sie Zeit?

Ich habe Zeit.

Gut, und ich habe Kinokarten.

Wie heißt der Film?

„Hotel Astoria.“

Er beginnt 20 Uhr.

Auf Wiedersehen.

Bis dann.

2. Слухайте і повторюйте наступні слова. Зверніть увагу на особливості вимови приголосного [h].

[h]

hier	heißen
Herr	heute
Heft	Hans
Hemd	haben
hell	Hotel
Heller	Haus

hier und heute
heute ist heute

3. Розгляньте таблицю «Від звука до букви». Зверніть увагу на правила читання букв та буквосполучень.

Звук	Буква	Приклади		
		Початок слова	Середина слова	Кінець слова
[h]	h перед ГОЛОСНИМИ	haben	behaupten	-

4. Підкресліть почутий приклад, повторіть його. Прочитайте пари слів. Прочитайте ряди слів.

Зразок (Muster): und – Hund → und

in	hin
alt	halt
Art	hart
eilen	heilen
Ende	Hände
an der Ecke	an der Hecke
die Elfte	die Hälfte
das ist Eis	das ist heiß

5. Прочитайте подані прикметники, слідкуйте за вимовою приголосного [h].

Утворіть з ними речення.

hoch	höher	am höchsten
hell	heller	am hellsten
heiß	heißer	am heißesten
höflich	höflicher	am höflichsten
herzlich	herzlicher	am herzlichsten
herrlich	herrlicher	am herrlichsten

hässlich
hungrig

hässlicher
hungriger

am hässlichsten
am hungrigsten

Інтонація

Інтонація речень зі сполучником *oder / sondern*.

У альтернативних запитаннях зі складеним іменним присудком та у відповідях на них (у стверджувальних реченнях зі сполучником *sondern*) головний наголос падає на предикативи, а другорядний – на підмет, якщо він виражений іменником.

Ist die 'Bluse "schwarz oder "grau?

. . _ . _ . . _

Die 'Bluse ist nicht "schwarz sondern "grau.

. _ . . . _ . . _

Ist das ein "Messer oder eine "Gabel?

. . . _ _ .

Das ist kein "Messer sondern eine "Gabel.

. . . _ _ .

6. Зобразіть графічно інтонацію поданих речень. Прочитайте речення.

1. Ist das eine Flasche Wein oder eine Flasche Most? – Das ist keine Flasche Wein, sondern eine Flasche Most.
2. Ist das ein Hemd oder eine Bluse? – Das ist kein Hemd, sondern eine Bluse.
3. Ist die Jacke grau oder braun? – Die Jacke ist nicht grau, sondern braun.
4. Ist das ein Buch oder ein Heft? – Das ist kein Buch, sondern ein Heft.

Граматика

Заперечення **kein**

Заперечний займенник **kein** вживається лише тоді, коли заперечується іменник, який в аналогічному стверджувальному реченні вживався б із неозначеним артиклем або без артикля. Займенник **kein** має ті ж форми, що й неозначений артикль. Наприклад:

Das ist **ein** Buch. – Das ist **kein** Buch.

Ich habe Zeit. – Ich habe **keine** Zeit.

Відмінювання дієслова **haben**

ich – habe wir – haben

du – hast ihr – habt

er, sie, es – hat sie, Sie – haben

7. Утворіть з поданими іменниками речення. Зверніть увагу на форму неозначеного артикля та заперечного займенника **kein** у називному відмінку.

Зразок: Das ist ein Schrank. Das sind Schränke.

ein Schrank	Schränke
kein Schrank	keine Schränke
ein Regal	Regale
kein Regal	keine Regale
eine Liege	Liegen
keine Liege	keine Liegen

8. Дайте заперечну відповідь на питання за зразком.

Steht hier eine Flasche Wein?

Bier?

Most?

Tasse Milch?

Tee?

Nein, hier steht keine Flasche Wein, hier steht eine Flasche Most.

Bier,

Most,

Milch,

Limonade.

Bier.

Sahne.

9. Дайте відповідь на альтернативне запитання, використовуючи сполучник sondern.

1. Ist das ein Heft oder eine Zeitschrift?
2. Ist das ein Glas oder eine Tasse?
3. Ist das ein Regal oder ein Schrank?
4. Ist das eine Gabel oder ein Messer?
5. Ist das eine Liege oder ein Sessel?

10. Прочитайте подані речення. Зверніть увагу на форму неозначеного артикля та заперечного займенника kein у знахідному відмінку.

Kaufen Sie einen Mantel?	Nein, ich kaufe keinen Mantel.
ein Kleid?	kein Kleid.
eine Bluse?	keine Bluse.
Mäntel?	keine Mäntel.

11. Дайте заперечну відповідь на питання.

Kaufen Sie einen Pullover?	Nein, ich kaufe . . . Pullover.
ein Hemd?	. . . Hemd.
eine Jacke?	. . . Jacke.
Briefmarken?	. . . Briefmarken.
Postkarten?	. . . Postkarten.
Zeitschriften?	. . . Zeitschriften.
Messer?	. . . Messer.
Gabeln?	. . . Gabeln.
Tassen?	. . . Tassen.
Teller?	. . . Teller.

12. Поставте загальні запитання до поданих речень.

Ich habe keinen Tee.
Wein.
Durst.
keine Suppe.
Sahne.
Zitrone.
Limonade.
Milch.
Arbeit.
Zeit.
kein Bier.
Eis.
Obst.
Geld.

13. Доповніть речення неозначеними артиклями у потрібній формі.

Ich habe keinen Mantel.

kein Kleid.

keine Bluse.

keinen Tisch.

Schrank.

Sessel.

kein Regal.

keine Liege.

Ich kaufe einen Mantel.

... Kleid.

... Bluse.

... Tisch.

... Schrank.

... Sessel.

... Regal.

... Liege.

14. Дайте заперечну відповідь на питання за зразком. Зверніть увагу на форму заперечного займенника kein у множині.

Hat Hans Hefte?

Zeitschriften?

Filme?

Hat Herr Heller Kinokarten?

Postkarten?

Briefmarken?

Nein, er hat keine Hefte.

...

...

...

...

...

Домашнє завдання

15. Почитайте подані слова. Пам'ятайте, що [h] – це звук легкого видиху.

Hafen	heilen	hoch	Halm	heldenhaft
Haut	heulen	holen	Halt	himmelhoch
Haus	holpern	hocken	Hafer	haushalten
Nose	heute	haben	Haupt	haushoch
Hemd	heiter	halten	Haufe	heimholen

16. Затранскрибуйте слова з вправи 15.

17. Складіть та запишіть 5 альтернативних питань та дайте на них відповіді, використовуючи сполучник sondern. Зобразіть графічно інтонацію утворених речень.

18. Перекладіть.

1. У Карін є час. Вона відвідує Моніку.
2. У кого нема часу? – У мене нема часу. У мене багато роботи.
3. Ганс хоче пити. Він купує лимонад.
4. У нього є гроші? – Ні, у нього нема грошей.
5. Що Ви купуєте, светер чи пальто? – Я купую пальто.
6. Ви купуєте штани чи сукню? – Я купую не штани, а сукню.
7. Ганс купує шафу чи крісло? – Ганс купує крісло.
8. Це листівки чи поштові марки? – Це не листівки, а поштові марки.

19. Випишіть нові слова та вирази з вправ 1, 2 за допомогою словника та вивчіть їх.

20. Вивчіть діалог «Am Telefon».

Lektion 10

Звуки: [m] / [n] / [ŋ]

Інтонація: Інтонація вигуків речення

Граматика: Особовий займенник *ihr*. Наказовий спосіб – 2 ос. мн.

1. Слушайте і повторюйте.

Wir brauchen ein Tonbandgerät und ein Mikrophon.

Wir brauchen einen Plattenspieler und Schallplatten.

Wir brauchen einen Projektor und Dias.

Holt ein Tonbandgerät und ein Mikrophon!

Holt einen CD-Player und Platten.

Holt einen Projektor und Dias!

Was bringt ihr?

Was bringt ihr?

Was bringt ihr?

Wir bringen das Tonbandgerät.

Wir bringen den CD-Player.

Wir bringen den Projektor.

Wer bringt das Mikrophon?

Wer bringt die Platten?

Wer bringt die Dias?

Inge bringt das Mikrophon.

Inge bringt die Platten.

Inge bringt die Dias.

Inge bringt das Mikrophon, wir bringen das Tonbandgerät.

Inge bringt die Platten, wir bringen den CD-Player.

Inge bringt die Dias, wir bringen den Projektor.

Habt ihr die Hausaufgaben?

Habt ihr die Berichtigungen?

Habt ihr die Zeitungen?

Macht die Hausaufgaben!

Macht die Berichtigungen!

Holt die Zeitungen!

Wer singt gern? Wer singt nicht gern?

Hans singt gern, ich singe nicht gern.

Heike singt gern, ich singe nicht gern.

Inge und Heike singen gern, ich singe nicht gern.

Hans, Karin, ihr singt gern. Singt ein Lied!

IN DER SCHULE

Es klingelt.

Frau Engel kommt.

Guten Morgen!

Guten Morgen, Kinder!

Wo ist Inge?

Inge ist heute krank.

Hier sind die Hefte! Macht die Berichtigungen!

Wir lesen.

Heike beginnt. Bitte, Heike, langsam!

2. Слушайте і повторюйте наступні слова. Зверніть увагу на особливості вимови приголосних.

[n]	[m]	[ŋ]	[m, n]
nein	mit	Inge	Mann
neun	Milch	singen	Mantel
nicht	Messer	bringen	Monika
Kind	Mark	Engel	Limonade
und	Most	klingseln	Mikrophon
Tonband	Zimmer	Berichtigung	Medizin
dann	im	Zeitung	modern
in	am		Germanistik
gern	beim		kommen
zehn	Film		nehmen

ich singe wir singen er singt
ich bringe wir bringen er bringt

Berichtigung, Berichtigungen
Zeitung, Zeitungen

3. Розгляньте таблицю «Від звуку до букви». Зверніть увагу на правила читання букв та буквосполучень.

Звук	Буква	Приклади		
		Початок слова	Середина слова	Кінець слова
[m]	m	Most	nehmen	Film
	mm	-	kommen	Damm
[n]	n	nein	und	gern
	nn	-	kennen	dann
[ŋ]	ng	-	Engel	Zeitung
	n(k)	-	danken	Dank

4. Підкресліть почуте слово, повторіть його. Прочитайте пари слів, ряди слів.
Затранскрибуйте подані слова.

Зразок (Muster): Spanne – Spange → Spange

Wanne	Wange
rinnen	ringen
drinnen	dringen
sinnen	singen

wanken	Wangen
sinken	singen
Klinke	Klinge
schlank	schlang

5. Підкресліть почуте слово, повторіть його. Прочитайте пари слів, ряди слів.

Потренуйтеся у парах: *A: Heißt er Renner? / B: Nein, Renger.*

Зразок (Muster): Mennel – Mengel – Memmel → Memmel

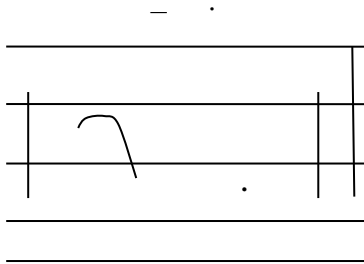
Renner	Renger	Remmer
Runner	Runger	Rummer
Sprenne	Sprenge	Spremme
Bronnert	Brongert	Brommert
Lunnersbach	Lungersbach	Lummersbach
Lennermann	Lengermann	Lemmermann
Tann	Tang	Tamm
Sinnwitz	Singwitz	Simmwitz

Інтонація

Інтонація вигуків речення

Вигуків речення виражають різні людські почуття: радість, обурення, гнів, подив тощо. Вони вирізняються вищою тональністю та сильнішими наголосами. Останні склади вигуку, як правило, звучать вище ніж у розповідному реченні. Післятакт ніколи не досягає глибокого рівня.

"Herrlich!



6. Послухайте подані вислови, повторіть їх. Дотримуйтеся емоційності даних висловлювань.

1. Aber hallo!
2. Nanananana!
3. Was soll denn das!
4. Das kann doch nicht wahr sein!
5. Lass das!
6. Das ist ja allerhand!
7. Mach das ja nicht noch mal!
8. Das war's mal wieder!
9. Ich hab's einfach satt!
10. So ein Saftladen!

Граматика

Особовий займенник **ihr**

Українському особовому займеннику "**ви**" в німецькій мові відповідає особовий займенник "**ihr**". Займенник **ihr** вживається у випадках, коли йдеться про осіб, форма звертання до яких в однині – «ти». Дієслово, яке стоїть у 2 особі множини, отримує закінчення **-t** або **-et**. *Наприклад:*

Діти, ви йдете гуляти? – Kinder, geht ihr spazieren?

Діти, ви відповідаєте правильно. – Kinder, ihr antwortet richtig.

Наказовий спосіб

Друга особа множини наказового способу збігається за формою з другою особою множини теперішнього часу (Präsens), але опускається особовий займенник **ihr**. *Наприклад:*

Ihr kommt. – Kommt! (Приходьте!)

7. Утворіть речення за зразком, перекладіть їх.

Wir brauchen ein Tonbandgerät,	ihr braucht einen Plattenspieler.
ein Mikrophon,	eine Schallplatte.
Zeitschriften,	Zeitungen.
Briefmarken,	Postkarten.
Papier,	Hefte.

8. Прочитайте подані речення. Зверніть увагу на закінчення дієслова у 2 особі множини та на інтонацію.

Ich bringe den Tee.	Bringt ihr den Zucker?
die Tassen.	die Teller?
die Flasche.	die Gläser?
die Messer.	die Gabeln?

9. Поставте питання за зразком. Поясніть відсутність артикля у питальних реченнях.

Wir haben keine Briefmarken.	Habt ihr Briefmarken?
Postkarten.	...
Tinte.	...
Kreide.	...
kein Briefpapier.	...
Papier.	...

10. Доповніть речення за зразком.

Wir holen den Projektor, ihr holt die Dias.	
Wir kaufen Hefte,	... Zeitungen.
Wir wohnen in Berlin,	... in Leipzig.
Wir studieren Medizin,	... Chemie.
Wir besuchen Hans,	... Karin.

11. Поставте питання за зразком. Дайте відповіді на поставлені питання.

a) Ich lese die Zeitung.	Was lest ihr?
Ich trinke Tee.	...
Ich esse Suppe.	...
Ich brauche einen Mantel.	...
Ich hole ein Tonbandgerät.	...
Ich bringe den Projektor.	...

б) Inge und Heike kennen Frau Engel.	Kennt ihr auch Frau Engel?
singen ein Lied.
lesen Zeitung.
kaufen Schallplatten.
machen Hausaufgaben.

12. Утворіть наказовий спосіб за зразком.

a) Inge ist krank.	Besucht Inge!
Eva	...!
Peter	...!
Rolf	...!
Karin	...!

б) Ihr sprecht sehr schnell.	Sprecht langsam!
singt	...
esst	...
trinkt	...
geht	...

Домашнє завдання

13. Прочитайте подані слова. Стежте за чіткістю артикуляції.

Mal	Hemd	Name	kennen
Magen	Themen	nehmen	Sonne
Monat	Sommer	neben	Hand
Mode	kommen	Nummer	Tante

14. Прочитайте подані слова. Стежте за напруженістю артикуляції приголосних в кінці слова.

kam	Kamm	Bahn	wann
ihm	Damm	Zahn	dann
Dom	Stamm	Ton	kann
Raum	komm	Sohn	wenn

15. Прочитайте подані слова. Стежте за тим, щоб кінчик язика впирався в нижні зуби, а рот був широко відкритий. Затранскрибуйте подані слова.

eng	denken
jung	danke
lang	Anfang
bringen	Frühling
lange	Zunge
Finger	krank

16. Затранскрибуйте діалог «In der Schule». Вивчіть діалог.

17. Перекладіть.

1. Я знаю пані Шульц. Ви також знаєте пані Шульц?
2. Діти, вам потрібен магнітофон?
3. Читайте повільно і голосно!
4. Пийте чай з цукром та лимоном!
5. Карін, Моніко, відвідайте Ганса!
6. Ми купуємо зошити, ви купуєте книжки.
7. Діти, співайте голосно!
8. Хто любить співати? – Я люблю співати. А ви також любите співати?
9. Чому ви граєтесь? Робіть домашні завдання!
10. Вчіть іноземні мови!

18. Випишіть нові слова та вирази з вправ 1, 2 за допомогою словника та вивчіть їх.

Lektion 11

Звуки: [y:] [ʏ] / [ø:] [œ]

Інтонaція: Паузи та мелодика

Граматика: Особовий займенник **du**.

1. Слушайте і повторюйте.

Hans hat Geburtstag.

Monika, was schenkst du?

Eva, was schenkst du?

Karin, was schenkst du?

Peter, was schenkst du?

Rolf, was schenkst du?

Ich schenke Blumen.

Ich schenke Bücher.

Ich schenke Schallplatten.

Ich schenke Gläser.

Ich schenke eine Flasche Wein.

Monika kommt.

Eva kommt.

Karin kommt.

Peter kommt.

Rolf kommt.

Hans öffnet die Tür und begrüßt Monika.

Hans öffnet die Tür und begrüßt Eva.

Hans öffnet die Tür und begrüßt Karin.

Hans öffnet die Tür und begrüßt Peter.

Hans öffnet die Tür und begrüßt Rolf.

Monika wünscht Hans viel Glück.

Eva wünscht Hans viel Glück.

Karin wünscht Hans viel Glück.

Peter wünscht Hans viel Glück.

Rolf wünscht Hans viel Glück.

Vielen Dank für die Blumen!

Vielen Dank für die Bücher!

Vielen Dank für die Schallplatten!

Vielen Dank für die Gläser!

Vielen Dank für den Wein!

Die Blumen sind schön.

Die Bücher sind schön.

Die Schallplatten sind schön.

Die Gläser sind schön.

Der Wein ist gut.

Möchtet ihr Tee oder Kaffee?

Möchtet ihr Wein oder Most?

Wir möchten Kaffee.

Wir möchten Wein.

Karin, möchtest du Zucker?

Monika, möchtest du Sahne?

Rolf, möchtest du Eis?

Peter, möchtest du Obst?

Ja, bitte!

Ja, bitte!

Nein, danke!

Nein, danke!

Wer hört gern Musik?

Hans und Karin hören gern Musik.

Peter und Eva hören gern Musik.

Rolf und Monika hören gern Musik.

GEBURTSTAG

Guten Tag, Hans!

Guten Tag!

Herzliche Glückwünsche zum Geburtstag!

Danke. Vielen Dank für die Bücher!

Möchtest du Tee oder Kaffee?

Ich möchte Tee.

2. Слушайте і повторюйте наступні слова. Зверніть увагу на особливості вимови приголосних.

[ø:]	[œ]	[y:]	[ʏ]
schön	öffnen	Tür	wünschen
hören	möchten	für	fünf
		Bücher	Glück
		begrüßen	Glückwünsche

3. Розгляньте таблицю «Від звука до букви». Зверніть увагу на правила читання букв та буквосполучень.

Звук	Буква	Приклади		
		Початок слова	Середина слова	Кінець слова
[ø:]	ö	Öfen	böse	-
	öh	Öhrchen	Söhne	-
[œ]	ö	öffnen	zwölf	-
[y:]	ü	üben	lügen	-
	üh	-	fühlen	früh
[ʏ]	ü	üppig	fünf	-

4. Підкресліть почуте прізвище, повторіть його. Прочитайте пари слів, ряди слів. Потренуйтеся у парах: *A: Heißt diese schöne Frau Zellig?/ B: Sie heißt Zöllig.*
Зразок (Muster): Zellig – Zöllig → Zöllig

Sehnel	Söhnel
Heller	Höller
Gehre	Göhre
Meller	Möller
Resel	Rösel
Wärtke	Wörtke
Lesselberg	Lösselberg
Kenneke	Könneke

5. Підкресліть почуте слово, повторіть його. Прочитайте пари слів, ряди слів.
Зразок (Muster): Schlosser – Schlösser → Schlösser

losen	lösen
schon	schön

große	Größe
fordern	fördern
Boden	Böden
Ofen	Öfen
hohe	Höhe
Vogel	Vögel

6. Підкресліть почуте прізвище, повторіть його. Прочитайте пари слів, ряди слів. Потренуйтеся у парах: *A: Heißt der Künstler Kühne?/ B: Nein, Kühne.*

Зразок (Muster): Kühne – Kühne → Kühne

Dünel	Dünnel
Hüter	Hütter
Bühlow	Büllo
Rüßler	Rüssler
Rühle	Rülle
Mühler	Müller
Stübelitz	Stübbelitz
Bükeberg	Bückeberg

7. Підкресліть почуте слово, повторіть його. Прочитайте пари слів, ряди слів.

Зразок (Muster): Flüge – Fliege → Fliege

Dünen	dienen
für	vier
spülen	spielen
Tür	Tier
Bühne	Biene
Süden	sieden
Züge	Ziege
kühl	Kiel

Інтонація

Паузи та мелодика

Паузи. За допомогою пауз відбувається поділ висловлювання на змістовні відрізки мовлення. Чим повільніший темп мовлення, тим більша кількість пауз.

Наприклад:

Ein armer Schneider / hatte drei Söhne / und eine Ziege.

Мелодика. За допомогою мелодики мовлення вирізняється значення висловлювання. Особливо важливим є кінцевий перебіг мелодії: від останнього наголосу до паузи або до кінця висловлювання.

Спад мелодії ↘ (низхідна інтонація) характерний для розповідних, спонукальних речень, ділових або рішучих висловлювань, спеціальних питань.

Наприклад:

Sie fraß sich satt. ↘

Зростання мелодії ↗ (висхідна інтонація) характерне для загальних питань, дуже люб'язних та ввічливих висловлювань, при перепитуванні, для дуже ввічливих спеціальних питань, застережень та погроз. Наприклад:

Du kommst morgen. ↗

Тривала мелодія → (рівна інтонація) характерна для незавершених висловлювань, при невпевненості та нерішучості. Наприклад:

... wurde er böse → / und ...

Різке зростання чи спад мелодії відбувається при контрактивному наголосі, емфатичному наголосі, при хвилюванні та вираженні почуттів.

8. Прослухайте текст та діалог. Зверніть увагу на розстановку пауз. Позначте інтонацію. Прочитайте текст та діалог.

a) Die Ziege

Ein armer Schneider / hatte drei Söhne / und eine Ziege. Jeden Tag / mussten die Söhne / die Ziege füttern. / Die Ziege / fraß sich satt. / Am Abend aber / schrie sie, / dass sie noch hungrig sei. / Lange Zeit / achtete der Schneider nicht darauf; / er glaubte ihr nicht. / Endlich aber / wurde er böse / und jagte die Ziege fort. / Danach lebte er mit seinen Söhnen zufrieden / bis an sein Ende.

b) Dialog

A: Morgen.

B: Morgen.

A: Morgen?

V: Morgen!

9. Послушайте, розставте паузи та коми. Прочитайте, зверніть увагу на смислорозрізнявальне значення пауз.

Зразок: *das nicht das* → *das, / nicht das*
das nicht, / das

1. so nicht so
2. so nicht so
3. heute nicht morgen
4. heute nicht morgen
5. abends nicht morgens
6. abends nicht morgens
7. um fünf nicht um vier
8. um fünf nicht um vier

10. Послушайте, позначте інтонацію: ↘ ↗ → та розділові знаки вкінці речення.

Зразок: *Verstehen Sie* → *Verstehen Sie?* ↗

1. Das ist schwierig
2. Wir sprechen noch darüber
3. Jetzt geht es nicht
4. Man sollte den Chef fragen
5. Sie meinen es nicht so
6. Genaueres weiß man nicht
7. Es wird sich heute entscheiden
8. Es wird nicht wieder passieren

11. Послушайте, поставте розділові знаки, позначте паузи та інтонацію у паузах і в кінці речення. Прочитайте, зверніть увагу на смислорозрізнявальне значення пауз та мелодики.

Зразок: *Verstehen Sie Frau Wenk*

→ *Verstehen Sie,* → */ Frau Wenk?* ↘

→ *Verstehen Sie Frau Wenk?* ↗

1. Klaus hilft Klara nicht
2. Klaus hilft Klara nicht
3. Klaus hilft Klara nicht
4. Klaus hilft Klara nicht
5. Hörst du Hannelore
6. Hörst du Hannelore
7. Hörst du Hannelore

8. Hörst du Hannelore

12. Сформулюйте подані словосполучення за зразком. Послухайте їх, прочитайте та утворіть з ними речення.

Зразок: ein sehr altes Auto → ein Auto, / das sehr alt ist

1. eine sehr nette Familie
2. ein ziemlich guter Vorschlag
3. eine ganz wichtige Information
4. nicht vorbereitete Studenten
5. zu teure Bücher
6. eine sehr langweilige Veranstaltung
7. zufriedene und glückliche Menschen
8. ein fast freundschaftliches Gespräch

13. Послухайте подані речення, поставте розділові знаки (крапку або знак питання), прочитайте речення. Прочитайте усі речення а) як питальні речення, б) як розповідні речення.

1. Mario hat im Lotto gewonnen
2. Wanda singt nicht gern
3. Michael könnte dauernd essen
4. Grit wird Apothekerin
5. Franz schreibt einen Roman
6. Anita und Walter spielen gern Tennis
7. Frau Werner lernt Arabisch
8. Herr Blumtritt fliegt nach Neuseeland

14. Послухайте подані прислів'я. Позначте паузи, інтонацію та наголоси. Прочитайте прислів'я.

Зразок: Erst höre; dann rede. → Erst höre /, ~~dann~~ rede. ↘

1. Kurze Rede, gute Rede.
2. Lange Reden machen kurze Tage.
3. Man redet viel, wenn der Tag lang ist.
4. Man redet viel an einem langen Sommertag.
5. Das Herz denkt anders, als der Mund redet.
6. Es ist nicht alles wahr, was die Leute reden.
7. Wer angenehm redet, dem hört man überall zu.
8. Was man nicht versteht, darüber muss man nicht reden.

15. Послухайте поданий текст. Позначте паузи та інтонацію. Розставте коми. Прочитайте текст.

Ein Mensch

Plötzlich stand ein Mensch
vor mir auf dem Kopfe
eine Mütze an den Füßen
Sandalen in der Hand
einen dicken Stock im Mund
eine Zigarette mit fragendem Blick.

16. Послушайте подані вислови. Прочитайте їх з емоційним забарвленням сердитості.

So ein Ärger

1. Der Bus hat schon wieder 30 Minuten Verspätung?
2. Dann schaffe ich auch meinen Zug nicht!
3. Und komme eine Stunde zu spät zur Arbeit.
4. Wissen Sie, was das bedeutet?
5. Wie mein Chef darauf reagiert?
6. Rausschmeißen wird er mich.
7. Denn Ihr Bus kommt dauernd zu spät.
8. Und wir müssen das ausbaden.

Граматика

Особовий займенник «du»

Українському особовому займеннику "ти" в німецькій мові відповідає особовий займенник "du". Дієслово, яке стоїть у 2 особі однини, отримує закінчення **-st** або **-est**. *Наприклад:*

Du wohnst in Berlin, ich wohne in München.

Du antwortest gut.

17. Утворіть речення за зразком. Зверніть увагу на особові закінчення дієслів.

Ich hole den Plattenspieler, **du holst** Schallplatten.

Postkarten,	Briefmarken.
Zeitungen,	Zeitschriften.
den Mantel,	die Jacke.
Milch,	Sahne.
Kirschen,	Zitronen.

18. Утворіть речення за зразком.

Ich brauche keinen Plattenspieler. Du brauchst einen Plattenspieler.

kein Tonbandgerät.	...
keinen Mantel.	...
keine Jacke.	...
keine Bluse.	...
keinen Pullover.	...

19. Поставте питання до поданих речень за зразком.

Ich wohne in Leipzig. *Wohnst du auch in Leipzig?*

Ich studiere Germanistik.

Ich schreibe eine Postkarte.

Ich singe ein Lied.

Ich bringe den Projektor. *Bringst du die Dias?*

Ich kaufe Blumen. ... Bücher?

Ich hole den Wein. ... die Gläser?

Ich besuche Hans. ... Karin?

20. Дайте відповіді на питання.

Was kaufst du? Ich kaufe ...

Was schenkst du? Ich ...

Was holst du? Ich ...

Was bringst du? Ich ...

Was trinkst du? Ich ...

Was brauchst du? Ich . . .

21. Поставте до поданих речень питання за зразком. Дайте заперечну відповідь на поставлені питання.

Ich esse Suppe.	Möchtest du auch Suppe?
Ich esse Obst.	. . .
Ich esse Kirschen.	. . .
Ich esse Eis.	. . .

22. Дайте відповіді на питання.

Möchtest du Bier oder Limonade?	Ich möchte . . .
Tee oder Kaffee?	. . .
Wein oder Most?	. . .
Milch oder Sahne?	. . .

Möchtet ihr Tee?	Nein, wir möchten . . .
Wein?	. . .
Bier?	. . .
Milch?	. . .

Möchtet ihr ein Zimmer mit Bad oder ein Zimmer ohne Bad?
Möchtet ihr ein Tonbandgerät oder einen Plattenspieler?
Möchtet ihr Filme oder Dias?
Möchtet ihr Zeitungen oder Zeitschriften?
Möchtet ihr Bücher oder Hefte?
Möchtet ihr Tassen oder Gläser?

Домашнє завдання

23. Прочитайє подані слова. Пояснить короткiсть та довготу голосного „ü“.

Grün, für, die Türe, stürzen, die Brücke, kühn, üben, müde, dünn, fünf, dürfen.

24. Прочитайте подані пари слів. Слідкуйте за положенням губ та язика.

die Schule – die Schüler
der Stuhl – die Stühle
die Blume – blühen
der Hut – die Hüte
das Buch – die Bücher

das Tuch – die Tücher
die Kuh – die Kühe
gut – Güte
der Zug – die Züge
der Fuß – die Füße

25. Прочитайте подані слова. Пояснить короткiсть та довготу голосного „ö“.

Hören, schön, die Söhne, größer, französisch, böse, öffnen, die Dörfer, die Wörter.

26. Прочитайте подані пари слів. Слідкуйте за положенням губ та язика.

der Sohn – die Söhne
groß – die Größe
schon – schön
hoch- höchst
der Ofen – die Öfen

der Rock – die Röcke
der Kopf – der Köpfe
das Wort – die Wörter
das Dorf – die Dörfer
die Tochter – die Töchter

27. Затранскрибує подані слова.

können	Höhle	fünf	Bücher
hören	öffnen	kühn	Mütter
schön	möchte	Züge	Tür
Stöcke	stören	dünn	Münze
zwölf	Köpfe	Flüsse	Wüste
tönen	Röcke	grün	über

28. Перекладіть.

1. У кого сьогодні день народження? – У Моніки. – Карін, що ти даруєш? – Я дарую квіти. – Моніка дякує за квіти.
2. Що ти бажаєш Моніці? – Я бажаю Моніці щастя.
3. Що ти купуєш? – Я купую книжки та зошити.
4. Хто відкриває двері і вітається з Рольфом?
5. Я б хотіла чаю, а чого хотіла б ти? – Я б хотіла кави.
6. Ти любиш слухати музику? – Так, я люблю слухати музику.
7. Хто приносить газети і журнали?
8. Ти співаєш гарно. Я також люблю співати.
9. Мені не потрібне пальто, мені потрібна куртка.

10.Тобі потрібна блузка чи сукня? – Мені не потрібна блузка. Мені потрібна сукня.

29. Випишіть нові слова та вирази з вправ 1, 2 за допомогою словника та вивчіть їх.

30. Вивчіть діалог «Geburtstag».

Додаток

1. Вивчіть подані римівки та вірші.

Muh, muh, muh
so ruft die bunte Kuh.

In der Schule
wippt die Jule
auf dem Stuhle.
Jule, Jule
kippt vom Stuhle.

Nora und Dora
toben oben
auf dem Boden.

Sieben Ziegen
blieben liegen,
sieben Fliegen
flogen weg.

Man muss das Leben
eben nehmen,
wie das Leben
eben ist.

Schläft der Schäfer,
dieser Schläfer,
sind die Schäfchen
in Gefahr.

Bubi und Berta,
das putzige Paar,
bechern ein Bier
in der billigen Bar.

Rund ist das Geld,
rollt durch die Welt.
Rund ist die Welt,
die uns gefällt.

Der tüchtige Dachdecker deckt das kaputte Dach mit dunklen Tontafeln.

Kurze Kleider, kleine Kappen kleiden krausköpfige Kinder.

2. Вивчіть напам'ять скоромовку.

Fischer Fritz fischt frische Fische, frische Fische fischt Fischer Fritz.

3. Вивчіть напам'ять.

Jeder denkt an sich,
nur ich denk . . . an mich.

In der Schule wippt die Jule auf dem Stuhle,
Jule, Jule kippt vom Stuhle.

Was du machst, das mach' ich auch,
wenn du lachst, dann lach' ich auch,
stehst du still, dann steh' ich auch,
gehst du nun, so geh' ich auch.

4. Вивчіть напам'ять.

Sport und Spaß,
wie schön ist das.
Spannende Spiele
gibt es viele.

Schneiderschere schneidet scharf, scharf schneidet Schneiderschere.